

LETO XXIII. Stev. 202

IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE

"LJUDSKA PRAVICA"

DIREKTOR PODJETJA
LEV MODICGLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN ŠINKOVECList izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska

PRAVICA

"LJUDSKA PRAVICA"
USTANOVLJENA 1. OKTOBRA
1954 - MED NARODNOGOSPO-
DARSTVO BORO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULJA 1951 KOT DNEV-
NIK NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI S "BORBO"

PRVI DRŽAVNIŠKI OBISK IZ MONGOLSKE LJUDSKE REPUBLIKE

Skupna težnja dveh daljnih dežel

Državniškim gostom je Beograd pripravil pristrčen sprejem — Prvo srečanje z našim predsednikom republike — Dve prijateljski zdravici — V Novem Sadu

Beograd, 27. avg. (Tanjug). Delegacija vlade Mongolske ljudske republike s predsednikom ministrskega sveta Jumzaginom Cedenbalom na čelu je prispela danes v Beograd. Delegacija mongolske vlade, ki je prispela k nam na povabilo naše vlade, ostane pri nas pet dni. Razen predsednika vlade Cedenbala so v delegaciji podpredsednik ministrskega sveta in zunanji minister Sodnomin Avarzed, sekretar Ljudske revolucionarne partije Mongolije Doržin Samdan in podpredsednik državne planske komisije Sagdarin Ceven.

Delegacija bo med svojim obiskom v Jugoslaviji potovala v Ljubljano, na Reko in v Zagreb. Predstavniki vlad obeh prijateljskih dežel bodo imeli v Beogradu politične razgovore.

Svečanega sprejema mongolske državniške delegacije, ki je prispela s posebnim letalom iz Tirane, so se udeležili na zemunskem letališču predsednik Zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić, podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranković, državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović, državni sekretar za narodno obrambo armijski general Ivan Gošnjak, predsednik Izvršnega sveta LR Srbije Miloš Minić, člani Zveznega izvršnega sveta, generali in drugi visoki državni funkcionarji. Sprejema se je udeležil tudi mongolski veleposlanik Dašijin Adilbiš.

Polaganja venca na grob Neznane junaka so se udeležili tudi ostali člani mongolske delegacije. Vojaška godba je zaigrala državni himni, četa naše vojske pa je bila na častni straži. Večja skupina drugih ljudi, ki so bili na Avali, je s pristrčnim ploskanjem pozdravila Cedenbala in njegovo spremstvo.

Pri našem predsedniku

Naš predsednik republike je popoldne v Belem dvoru sprejel državniške goste iz Mongolije. Pri njem je bila vsa delegacija: predsednik ministrskega sveta Jumzagin Cedenbal, podpredsednik in minister za zunanje zadeve Sodnomin Avarzed, sekretar Ljudske revolucionarne partije Mongolije Doržin Samdan, podpredsednik državne planske komisije Sagdarin Ceven, veleposlanik v Jugoslaviji Dašijin Adilbiš, svetniki delegacije Luvsandoržij Toiv, Badmin Lihamsuren in Bajarin Zargalsajhan ter sekretar Suhin Doržipalam. Sprejema so se udeležili tudi Aleksander Ranković, Koča Popović, Avdo Humo in veleposlanik Veljko Mičunović. Razgovor ob prvem srečanju jugoslovanskih in mongolskih voditeljev je potekel v prijateljskem duhu in medsebojnem razumevanju.

Razgovori med predstavniki vlad obeh dežel se bodo nadaljevali, ko se bodo gostje, ki so danes popoldne krenili v Vojvodino in od ondod na Hrvaško in Slovenijo, vrnili v Beograd. Delegaciji obeh vlad se bosta razgovarjali o tem, kako pospešiti jugoslovansko-mongolsko sodelovanje, o izkjučnih v socialistični izgradnji in o mednarodnih političnih vprašanjih.

Razorožitveni razgovori

London, 27. avg. Ožji odbor razorožitvene komisije OZN je danes popoldne nadaljeval svoje delo. Jutri dopoldne se bo znova sestel.

Dopoldne je bil v britanskem zunanjem ministrstvu običajni sestanek delegacij štirih zahodnih držav v ožjem razorožitvenem odboru OZN. Govorili so predvsem o dokončani obliki predloga o pogojni opustitvi jedrskih poizkusov in eksplozij za dve leti. Ta predlog naj bi danes uradno predložili v ožjem odboru. Kakor pravijo, bodo na jutrišnjem sestanku zahodnih delegacij govorili tudi o sovjetskih uspehih v poskusih z usmerjevanimi izstrelki.

Podpredsednik Aleksander Ranković je privedil potem na čast predsedniku Cedenbalu slovesno kosilo. Na kosilu so bili vsi mongolski gostje, izmed naših voditeljev pa Petar Stambolić, Vladimir Simić, Vlado Zečević, Ivan Božićević, Koča Popović, general armije Ivan Gošnjak, Veljko Zečević, dr. Pavle Gregorić, Avdo Humo, Moma Marković, Krsto Popivoda, dr. Marijan Breclj in Nikola Minčev, Miloš Minić, Djuro Salaj, Svetislav Stefanović in drugi.

ZDRAVICA PODPREDESEDNIKA ALEKSANDRA RANKOVIĆA

MIR IN NAPREDEK
sta možna le na podlagi aktivne koeksistence

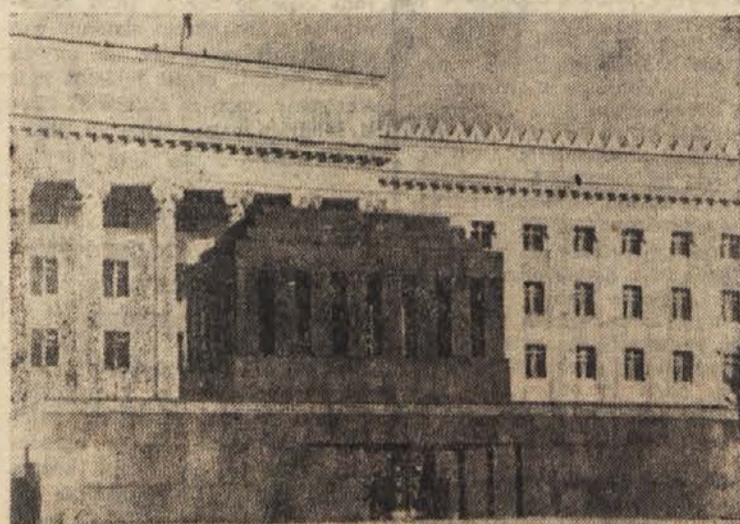
Podpredsednik Aleksander Ranković je med kosilom gostom takole nazdravil:

V posebno zadovoljstvo mi je, ko me je doletela čast, da pozdravim med nami v imenu Zveznega izvršnega sveta in v svojem imenu delegacijo Mongolske ljudske republike s predsednikom ministrskega sveta Mongolske ljudske republike tovarišem Jumzaginom Cedenbalom na čelu in da želim njemu in njegovim sodelavcem prijetno bivanje v naši deželi.

Ceprav smo prostorno zelo oddaljeni, je vendar naše ljudstvo s čustvom prijateljstva spremljalo boj in napore mongolskega naroda za njegovo narodno in socialno osvoboditev, za izgradnjo Mongolske ljudske republike. Delovnim ljudem naše dežele sta dobro znani imeni Suhe Batora in Cojalsana, ustanoviteljev in voditeljev Ljudske revolucionarne partije Mongolije in zaslužnih voditeljev mongolske ljudske revolucije. Ko sta ljudstvo in vlada Mongolije ubranila pridobitve svoje revolucije, sta vse svoje napore usmerila na okrepitev oblasti delovnega ljudstva in organizacije novega družbenega reda, na odstranitev zaostalosti in ustvaritev boljših pogojev za življenje ljudstva. Mi v Jugoslaviji vemo, da so bili v vaši deželi doseženi veliki uspehi na področju političnega, gospodarskega in kulturnega življenja dežele. Jugoslavija z velikimi simpatijami spremlja razvoj Mongolske ljudske republike in velikansko vnemo prijateljskega mongolskega naroda, ki je pod vodstvom Ljudske revolucionarne partije Mongolije na razvalinah starega feudalnega reda, rešen tujega zatiranja, zgradil trdne temelje za vsestranski razvoj in izgradnjo socializma v svoji domovini.

Tudi narodi in vlada Jugoslavije posvečajo vse svoje sile izgradnji socializma v deželi. Naši gostje, člani delegacije vlade Mongolske ljudske republike, bodo imeli priložnost, da si med svojim bivanjem v Jugoslaviji delno ogledajo nekatere sadove teh naporov na naši poti izgradnje socializma. Diplomatski stiki med našima deželama, nedavno vzpostavljeni v obojestransko zadovoljstvo, so že pokazali realne možnosti za medsebojno sodelovanje na vseh področjih političnega, gospodarskega in kulturnega življenja. To sodelovanje in medsebojna izmenjava izkušenj, pridobljenih v specifičnih pogojih razvoja naših dežel, bosta prispevala k mednarodnemu sodelovanju kakor tudi k napredku v naših deželah in na svetu.

Da bi mogli narodi in dežele nemoteno delovati za svoj notranji razvoj in mednarodno sodelovanje, je bistven pogoj ohranitev miru na svetu. Ohranitev miru in napredek sta možna po načelih aktivne koeksistence med vsemi deželami ne glede na razlike v družbenih sistemih. Naši dve deželi se v svoji zunanji politiki ravnata po omenjenih načelih. Za ohranitev miru na svetu je treba odklanjati vojno kot sredstvo za urejanje spornih vprašanj, nujno potrebno pa je za to aktivno in enakopravno sodelovanje vseh narodov in dežel v mednarodnem življenju ne glede na njihovo velikost in stopnjo gospodarske razvitenosti. Sodelovanje vseh narodov in dežel v mirnem urejanju perečih mednarodnih problemov bo nedvomno ugodno vplivalo na razvoj mednarodnega položaja, na ustvaritev vzdušja medsebojnega zaupanja in razumevanja, kar bo pripomoglo k zmanjšanju sedanje napetosti v mednarodnih stikih.

V središču Ulan Batora stoji mavzolej — spomenik Suha Batora in Cojalsana, ustanoviteljev Mongolske ljudske republike

Rad bi poudaril, da morajo k ustvarjanju medsebojnega zaupanja in razumevanja v mednarodnih stikih, k urejanju perečih problemov, o katerih sem prej govoril, bistveni deleži prispelati socialistične dežele in napredna gibanja na svetu s tem, da uveljavljajo popolno enakopravnost

medsebojnih stikih in v mednarodnem sodelovanju. Med problemi, katerih ureditev bi zlasti ugodno in vsestransko vplivala na splošno vzdušje mednarodnih stikov na svetu ter na široko uporabo načel miroljubne in aktivne koeksistence med državami, gre posebno mesto vprašanju razorožitve. Veseli me, da lahko poudarim, da pripisujemo veliki pomeni temu problemu takšen pomen. V tem trenutku človeštvo res čaka naloga, da napravi prve korake po tej poti, da doseže začetne sporazume, ki bi z dolgoletne mrtve točke premaknili ves proces razorožitve, ki naj naposled privede do opustitve usodnega in nevarnega tekmovanja v oboroževanju in do odprnitve nevarnosti katastrofalnih posledic jedrske vojne.

V okviru takšnega splošnega obravnavanja razorožitvenih vprašanj je zlasti pereče vprašanje takojšnje opustitve poskusov z atomskim orožjem, ki ga zahtevajo vse napredne in miroljubne sile na svetu. Dovolj znano je, da naši vladi v celoti podpiramo te zahteve.

Mongoliji mesto v OZN

Organizacija Združenih narodov ima zdaj veliko in pozitivno vlogo v razvoju mednarodnih stikov in v konstruktivnem urejanju spornih vprašanj. OZN ima na eni strani važno vlogo v mednarodnih stikih kot forum za pojasnjevanje raznih gledeč, za razpravo o spornih vprašanjih in za sporazumno iskanje izhoda, na drugi pa da z izdano posameznih svojih organov omogoči razvoj mednarodnega sodelovanja na enakopravnih in demokratičnih temeljih. Dosednja uporaba načela univerzalnosti te organizacije bi prispevala k nadaljnji krepitvi njene pozitivne vloge na svetu. Zato se jugoslovanska vlada zavzema in se bo tudi v prihodnje zavzela za sprejem Mongolije v OZN.

Tovariš predsednik! Obisk delegacije vlade Mongolske ljudske republike v naši deželi nam omogoča, da v osebnih stikih proučimo vsa ta vprašanja, ki zanimajo naši deželi, kakor tudi vprašanja splošnega mednarodnega pomena. Temeljiteje spoznavanje uspehov in problemov, ki jih imamo v izgradnji socializma, ustvarja pogoje za čim tesnejše sodelovanje naših dežel na političnem in gospodarskem torišču v dobro naših prijateljskih narodov.

Zeleč našim gostom še enkrat pristrčno bivanje v naši deželi, dvigam čašo na zdravje predsednika Prezidija Velikega narodnega hurala Mongolske ljudske republike tovariša Zamsarangina Sambuja, za napredek prijateljskega mongolskega naroda, za vsestransko prijateljstvo med narodi naših dveh dežel, na vaše zdravje, tovariš predsednik, kakor tudi na zdravje ostalih gostov in mongolske delegacije.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Pristrčen sprejem v Zemunu

Posebno letalo, s katerim so člani delegacije prispeli iz Tirane, se je spustilo na okrašen zemunsko letališče natanko ob 10. Ko je predsednik ministrskega sveta Mongolije Cedenbal stopil na prag letala, je pristopil k njemu podpredsednik ZIS Aleksander Ranković. Srečanje obeh državnikov je bilo zelo pristrčno.

Potem je predsednik mongolske vlade predstavil podpredsedniku Rankoviću člane mongolske delegacije, Ranković pa je predstavil mongolskim gostom jugoslovanske funkcionarje.

Zelo dobre volje je predsednik Cedenbal potem sprejel šopek cvetja, ki so mu ga izročili pionirji beograjskih šol. Vojaška godba je zaigrala državni himni obeh dežel, potem pa so se gostje seznanili z ostalimi jugoslovanskimi funkcionarji.

V spremstvu podpredsednika Rankovića je predsednik Cedenbal pregledal častno gardno četo. Potem je podal pred mikrofonom beograjskega radia naslednjo izjavo:

Predvsem mi dovolite, da vas toplotno pozdravim in se vam zahvalim za tako pristrčen sprejem naše delegacije. Delegacija vlade Mongolske ljudske republike je prišla v vašo prelepo deželo na prijateljski obisk na ljubezljivo vabilo jugoslovanske vlade. Veseli nas, da se nam je ponudila možnost, da bližje spoznamo živ-

nje zadeve Koča Popović, državni sekretar za narodno obrambo armijski general Ivan Gošnjak, predsednik Izvršnega sveta LR Srbije Miloš Minić, člani Zveznega izvršnega sveta, generali in drugi visoki državni funkcionarji. Sprejema se je udeležil tudi mongolski veleposlanik Dašijin Adilbiš.

Srečen sem, da lahko v imenu mongolskega naroda in v imenu njegove vlade sporočim tople bratske pozdrave in najboljšo želje narodom in vladi Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Naj živi in se razvija bratsko prijateljstvo narodov Mongolije in Jugoslavije!

Naj živi Federativna ljudska republika Jugoslavija in njeno junaško ljudstvo!

Naj živi mir na vsem svetu! Cedenbal in Ranković ter ostala mongolska delegacija in naši državni funkcionarji so se tik pred 10.30 odpravili po mestu in na tisoče Beograjčanov jih je prijateljsko in pristrčno pozdravljalo.

Na Avali

Jumzagin Cedenbal je dopoldne ob 11.30 položil venec na grob Neznane junaka na Avali. Na Avalo se je pripeljal v spremstvu jugoslovanskega veleposlanika Veljka Mičunovića. Ob vznožju groba Neznane junaka sta ga sprejela generalmajor Svetlo Savić in šef protokola državne sekretariata za zunanje zadeve Dalibor Soldatić.

DEJAVNOST STALNE KONFERENCE MEST V JUGOSLAVIJI

O perečih problemih naših mest

bo v septembru razpravljalo vseh sedem odborov

Beograd, 27. avg. (Tanjug). — V septembru se bo sestalo vseh sedem odborov Stalne konference mest Jugoslavije. Na teh sestankih bodo obravnavali osnutke zakonov in uredb z raznih področij komunalnega življenja, razpravljali pa bodo tudi o perečih problemih naših mest. V septembru naj bi bili tudi sestanki predsedstva Stalne konference mest.

Na skupnem sestanku odbora za krajevno samoupravo in družbeno upravljanje in odbora za pravna in organizacijska vprašanja, ki bo 29. in 30. avgusta v Beogradu, bodo obravnavali osnutke zakonov in uredb o pristojnosti okrajnih ljudskih odborov. Na ta sestanek so povabljeni tudi predstavniki ljudskih odborov obnove in enotnega mestnega področja (Beograd, Zagreb, Ljubljana).

Odbor za gospodarska in finančna vprašanja bo obravnaval več zakonskih osnutkov: o bankah, o hranilno-kreditnih zavodih, o administrativnih taksah, o mestnih hranilnicah, o uredbi o komunalnih bankah itd.

Na sestanku odbora za stanovniška vprašanja ter odbora za pravna in organizacijska vprašanja bodo obravnavali več osnutkov zakonov s stanovniškega področja, vsem ko bo odbor za komunalne službe na podlagi gradiva ljudskih odborov Beograda, Zagreba in Ljubljane razpravljalo o lastnem finansiranju v komunalnem življenju. Na razširjeni seji odbora za preskrbo mest bodo ob sodelovanju predstavnikov državnih organov, zbornice in drugih ustanov proučili elaborat o preskrbi mest in industrijskih krajev s sadjem, sočivjem in mlekom.

Poročili delegacij Stalne konference mest s kongresa Mednarodne zveze mest in posvetovanja Mednarodne federacije za stanovanja in urbanizem bosta predmet obravnavanja na sestanku odbora za mednarodne zveze. Na tem sestanku bodo proučili tudi poročilo o študijskem potovanju predstavnikov Stalne konference mest na Holandsko in v Zahodno Nemčijo.

Sredi prihodnjega meseca bo v Banja Luki posvetovanje o

družbenem upravljanju v šolah mest in industrijskih krajev na podlagi ankete, ki je zajela 695 šolskih odborov. Za to posvetovanje se je že prijavilo večje število ljudskih odborov.

V septembru se bo prvkrat sestel tudi odbor za kulturno in zabavno življenje v mestih.

EVROPSKO MOŠTVENO PRVENSTVO V SAHU

Prvi dve mesti oddani

Baden pri Dunaju, 27. avgusta (APA). — Danes dopoldne so bile končane prekinjene partije petega kola evropskega moštvenega šahovskega prvenstva.

SZ je premagala Nemčijo z 8,5:1,5, potem ko je Tajmanov zmagal v prekinjeni partiji proti Hejniku.

Prekinjene partije dvoboja CSR — Jugoslavija so se končale takole: Zita — dr. Trifunović 0:1. Fihtl — Karaklajić remi. Ježek — Milić remi. Jugoslavija je zmagala s 6,5:3,5.

Dvo boj SZ — CSR iz IV. kola se je končal z zmago SZ 6,5:3,5. V preostalih partijah je Petrosjan premagal Sefta. Vrstni red po V. kolu: SZ 37, Jugoslavija 28, CSR 19, Zahodna Nemčija 16. SZ je potrebna le 1,5 točke iz dvo boja proti Jugoslaviji za prvo mesto, Jugoslaviji pa prav tako 1,5 točke za drugo.

VREMENSKA NAPOVED

za sredo, 28. avgusta

Pretežno oblačno, vmes nekaj padavin. Temperature ponoči med 10 in 15, v Primorju 15, najvišje dnevne temperature med 19 in 24°C.

Stanje vremena

Ob južnem obrušu obsežnega področja nizkega zračnega pritiska, ki zajema Severno in Srednjo Evropo, se pomikajo nove frontalne mase dalje proti vzhodu. Že jutri bodo vplivale na vreme Alpskih predelov.

Obrtništvo in volitve

v zborni proizvodilcev občinskih ljudskih odborov

Glede na bližnje volitve v ljudske odbore je prav, če že sedaj načnemo ta problem z gledišča važnosti in potrebnosti obrtništva za našega delovnega človeka.

Ce se ozremo na dosedanje sodelovanje obrtnikov v zborih proizvajalcev, prav lahko ugotovimo, da njih število ni bilo tako, da bi bili dovolj močna opora (ne celo vsaka) razvoju obrti in zadovoljevanju po zmem večjih potrebah naših državljanov.

Dosedanje tretiranje obrti v nekaterih ljudskih odborih se je predvsem kazalo v njihovi investicijski in davčni politiki, ki je odsevala na eni strani v pritisku za dohodke v proračunu, na drugi strani pa v kadrovski politiki, ki pa ni reševala kadrovskega problema v obrti tako, da bi zagotovili ekonomičnejši in normalnejši razvoj družbenega sektorja obrti.

Zdaj je priložnost, v ljudske odbore in v ostale organe ljudskih odborov izbrati ljudi iz obrti, ki bodo v vseh teh forimih sposobni pomagati tem organom ljudske oblasti pri razvoju obrti in odpravljati vse probleme, ki se v obrti pojavljajo. Stagnacija določenih, vendar pa nujno potrebnih obrtnih strok, ki predstavljajo tudi kritičnost, bi se s pravih volitvah, ki bodo izbrali najboljše in najboljše članov zborov proizvajalcev močno popravila.

Skodljivo bi bilo dopustiti, da bi v nekaterih ljudskih odborih obrt igrala peto kolo in da bi se zaradi tega pač, ker obstaja kot posebna gospodarska veja, pritaknila v kakšen svet pri ljudskem odboru samo zaradi določenega izpolnjevanja formalnosti. Obrti je treba dati tudi pri ljudskih odborih in njihovih organih mesto, ki ji v našem gospodarskem sistemu pripada.

Zaradi razdrobljenosti, pestre različnosti strok v obrti in razsežnosti bo izbira kandidatov v zborni proizvodilcev iz vrst obrtništva mnogo težja kot drugod. Zato bi bilo potrebno razen ostalih političnih organizacij k tej važni nalogi pritegniti tudi obrtne zbornice. Kot kandidati prihajajo v poštev predvsem tovariši, ki so zavestni graditelji socializma in ki so kot taki priljubljeni pri volivcih. Le-ti bodo znali uspešno pomagati pri graditvi gospodarstva komunne.

V marsikateri komunni se bo pojavilo vprašanje, kako spriči razsežnosti terena in raztresene obrtniške mreže ozir. obrtnih gospodarskih organizacij organizirati volilno enoto. Na prvi pogled je sicer to zamotan položaj, vendar pa ga je moč rešiti tako, da združujemo v volilno enoto v prvi vrsti najbolj sorodno dejavnost, ki jo v primeru obrtništva predstavlja komunalna dejavnost. Sama organizacija volilnih enot pa mora biti taka, da bo odborniku zbora proizvajalcev za njegovo uspešno delo pomagala tudi možnost nadaljnega tesnega stika z volivci, da se ne bodo pojavljali dosedanj primeri iz prakse, ko se člani zbora proizvajalcev zaradi nepravilne organizacije volilnih enot v vsej mandatski dobi niso niti enkrat sestali s svojimi volivci. Danilo Bračič

Spet bodo lahko dokazali množičnost in uspešno delo RK

Rdeči križ bo pri pripravah na jesensko cepljenje proti otroški paralizi sodeloval predvsem v propagandni akciji

Marsikaj je bilo treba pretehtati, preden smo se v Sloveniji odločili, da začne zdravstvena služba s sistematičnim preventivnim cepljenjem proti otroški paralizi. To je razmeroma zelo draga akcija, vendar pa je epidemiološka slika — stalno naraščanje obolenj v zadnjih letih in večje epidemije, ki smo jih imeli v Sloveniji — narekovele ta ukrep, ki praktično pomeni edino zaščito naših otrok.

Statistike povedo, da je pri nas obolevalo za otroško paralizo največ predšolskih otrok. Zato zaje- ma tudi letošnji osnovni načrt predvsem cepljenje teh otrok. Starejši letniki bodo prišli na vrsto v prihodnjih letih, kajti zaradi uspešne zaščite pred boleznijo je treba akcijo sistematično nadaljevati ne glede na to, da bodo posamič cepili že letos tudi starejše otroke, za katere bi starši želeli in prispevali tudi plačilo za cepivo.

ZAŠČITA BO USPEŠNA, ČE BO CEPLJENJE STOODSTOTNO ZAJELO PREDVIDENE LETNIKE OTROK

Cepljenje proti nevarni bolezni je učinkovito le v primeru, če kar najbolj množično zajame prebivalstvo, ki je ogroženo. Tako je pri črnih kozah, davici itd. in nič drugače ni tudi pri otroški paralizi. Če bi se za cepljenje odločili le posamezniki, bi bili cepljeni otroci kolikor toliko varni pred boleznijo. Nemoteno pa bi bolezen razsajala med necepljenimi otroki in ne bi bilo moč zatreti stalnih žarišč bolezni, ki ogrožajo v hujšem razmahu tudi starejše.

Zdravstveno prosvetljeni starši so letos z velikim odobravanjem sprejeli vesti o začetku cepljenja, saj so si ta ukrep po lanskim epidemijami želeli in ga tudi zahtevali. Ni dvoma, da bodo brez izjem pripeljali otroke k cepljenju. Strah pred boleznijo, ki lahko zapusti hude ohranitve, je pač dovolj velik vzrok za to. Tudi na podeželju, kjer so v minulih letih prestali epidemije in ljudje poznajo to bolezen, se za cepljenje zelo zanimajo.

RK BO POJASNJEVAL NAMEN CEPLJENJA TAM, KJER OTROŠKO PARALIZO MALO POZNAJO

Da bo cepljenje predšolskih otrok vsepovsod kar najbolj množično, po možnosti stoodstotno, se bo, kot smo zvedeli, še posebej zavzel Rdeči križ. Razen predavanj, ki jih pripravljajo učitelji po šolah, zdravniki in medicinske sestre pa so zdravstvenih domovih, bodo vsaki odbori Rdečega križa poskrbeli, da bodo aktivisti RK obiskali sleherno hišo, kjer imajo majhne otroke. Pojasnjevali bodo staršem namen in pomen cepljenja, nevarnost otroške paralize in nujnost, da zaščiti otroke pred to boleznijo. Raz-

ložili jim bodo tudi, da je cepljenje uspešno le, če dobi otrok tri injekcije in da ne zadostuje samo prva injekcija. Staršem bodo razdelili tudi tiskana navodila in pojasnila, ki jih bo izdal CHZ.

Ker nam je že iz mnogih akcij, kot so krvodajalska, zdravstveno prosvetljevanje itd., znana požrtvovalnost organizacije RK, smo lahko prepričani, da bodo uspele tudi to pot. Ljudje zaupajo delavnim članom RK, vedo, da jim ta organizacija svetuje dobro in prav, pa naj si gre za male asanacije ali za higienizacijo vasi, za preventivno zdravstveno akcijo širokega obsega, ki pomaga k zaščiti prebivalstva pred nevarnimi nalezljivimi boleznimi.

Kot smo izvedeli na Glavnem odboru RK, se ljudje vsepovsod za cepljenje zelo zanimajo in pri dobri propagandni akciji in dobri tehnični izvedbi cepljenja lahko pričakujemo, da bo odziv množičen in da za udeležbo predvidenih letnikov ne bo posebnih težav. M. N.

IZ RAVENSKE ZELEZARNE

Močan razmah racionalizatorstva

Letos so podelili racionalizatorjem za blizu 250.000 din nagrad

Že lani je upravni odbor železarne Ravne sprejel poseben pravilnik za nagrajevanje racionalizatorjev. S tem pravilnikom je bilo natanko določeno, komu in v kakšni višini pripada nagrada za različne racionalizacije.

Uspeh se je pokazal zlasti letos. Med številnimi racionalizatorskimi predlogi so dobili enajst takih, s katerimi prihrani železarna blizu 10 milijonov dinarjev na leto. Med pomembnejše racionalizatorske predloge sodi racionalizacija pehanja delov pnevmatskega orodja, s katerim bo železarna letno prihranila 4.800.000 dinarjev. Okrog 2.100.000 dinarjev letnega prihranka bo dala železarna reorganizacija priprave dela in računске službe v jeklar- ni. Originalna izdelava magnetoskopa in strotoskopa za meritve bo vrgla predvidoma 1.200.000 dinarjev letnega prihranka. Poseben patent za centralno mazanje, novo izvedbo cilindra, vrtno kladivo pa predvidevajo prihranek deviz v skupnem znesku 190.000 dolarjev na leto.

Upravni odbor železarne je za vse te racionalizatorske predloge podelil nagrade od 4250 do 51.000 dinarjev. Številni predlogi in koristne zamisli so tako dali železarni precejšnje prihranke, k čemur je prispevala tudi denarna stimulacija.

DNEVNIK

Vinske vzorce za III. mednarodni vinski sejem na Gospodarskem razstavišču bodo začeli ocenjevati danes dopoldne v Zadrugi palači v Ljubljani. Komisija bo morala do 3. septembra oceniti nič manj kot 581 vzorcev najboljših vin z vsega sveta. Tako je na primer Sovjetska zveza sporočila, da bo dala v oceno 49 vzorcev svojih najboljših vin.

Prireditve in razstave »Celine 1957« so zbudile veliko zanimanja tudi zunaj meja celjskega okraja. Obiskovalcev je iz dneva v dan več. V prvih treh dneh si je razstave večeraj prispela v Savudrijo. Člani delegacije so obiskali kolonijo otrok iz Gradca, ki so v Savudriji na letovanju. Danes bodo obiskali Pulj, kjer se bodo mudili dva dni. S tem bodo vrtili obisk Občinskega ljudskega odbora Pulje, katerega delegacija je bila lani na obisku v Gradcu.

Okrog 22,5 milijona kWh električne energije je proizvedel v prvih treh mesecih obratovanja prvi agregat vrtoške elektrarne z zmogljivostjo 37,5 megavatov. V skupni proizvodnji električne energije termocentral in hidrocentral v Makedoniji je proizvedla ta centrala 33,4 odstotka energije. Največjo proizvodnjo je dosegla vrtoška elektrarna v tem mesecu (v 27 dneh okrog 11,5 milijona kWh električne energije). Do konca leta pa bodo predvidoma proizvedli še okrog 60 milijonov kWh energije.

Zakon o avtorskih pravicah, ki ga je sprejela Zvezna ljudska skupščina na seji Zveznega sveta 9. julija letos, je sedaj objavil Uradni list FLRJ. Objavljen je celotno besedilo zakona, ki začne veljati tri mesece po objavi.

V dosedanjih pripravah za volitve odborov občinskih in okrajnih ljudskih odborov v Srbiji so uveljavili vrsto organizacijskih in drugih ukrepov, ki bodo pripomogli k temu, da bo obsežno delo v zvezi z volitvami pravočasno opravljeno. V vseh ljudskih odborih določajo število odborov za okrajne svete in zborni proizvajalcev okrajev in občin, ker bo število odborov odvisno od dejanskih potreb vsake občine ali okraja. Po republiškem zakonu bodo volili po okrajih do 200.000 prebivalcev 40 do 70 odborov, v okrajih nad 200.000 prebivalcev pa od 71 do 100 odborov. V občinah bodo na 10.000 prebivalcev volili 15 do 35 odborov, v občinah, ki imajo do 30.000 prebivalcev, pa od 30 do 50. Kjer je nad 30.000 prebivalcev, bodo volili 40 do 70 odborov.

Uredniki lokalnih listov skoraj iz vseh krajev države so večeraj skupaj z beograjskimi novinarji obiskali Smederevo. Ogladali so si železarno, vinogradniško zadrugo in smederevsko trdnjavo ter obiskali Okrajni ljudski odbor, kjer je bila tiskovna konferenca. Danes pa si bodo ogledali beograjski sejem, nakar jim bodo v novinarskem klubu priredili sprejem.

Trgovinska menjava z Romunijo

Beograd, 27. avg. (Tanjug). — Danes so bili v Beogradu zaključeni razgovori jugoslovansko-romunske mešane komisije za trgovinsko menjavo s podpisom protokola, v katerem je poudarjeno, da so dane možnosti, da se v celoti izpolni sedanji trgovinski sporazum med obema deželama in da se z razširjenostjo izbire poveča medsebojna menjava. Dane so tudi realne možnosti za tehnično sodelovanje industrijskih podjetij obeh dežel. Protokol sta podpisala z jugoslovanske strani načelnik v odboru za zunanjo trgovino Milan Laudanović, z romunske pa direktor zunanje trgovine v ministrstvu za trgovino.

POLOM NASEGA FILMA V BENETKAH

V okviru mednarodnega festivala v Benetkah so v ponedeljek zvečer kot drugi igrani film prikazovali »Samo ljudje« režiserja Branka Bauerja. Včerajšnji italijanski listi so posvetili razmeroma dokaj prostora festivalski premieri Bauerjevega filma. »Messaggero« piše, da je jugoslovanski film prešel s humanizmom in optimizmom in da je zadnja scena zapustila močan vtis, da pa je ta učinkovita scena v očitnem navedenem strokovnjaki za mladinsko književnost in bibliotekarstvo predavali okoli petdesetim slušateljem o vlogi mladinske literature pri vzgoji in razvoju osebnosti, o ljudski toornosti, o naprednih mladinskih pisateljih, domačih in tujih, o psihologiji mladega bralca, o organizaciji mladinske biblioteke, o mladinskih časopisih in podobnem. Seminarsko delo bo hkrati tudi manifestacija pionirskih in mladinskih knjižnic, ki so se v zadnjih letih razvile po vseh jugoslovanskih mestih. Na seminarju bodo predavali T. Seliskar, dr. V. Djurić, T. Čolak, M. Kramanović, B. Jestičević, dr. K. Brenkova, B. Pregelj, F. Bohanec, F. Pečiček, B. Furlan in I. Točič.

Torinska »Stampa« in milanski »Giorno« smatrata, da je vsebina filma obrabnjavana naporno in da ga ni bilo treba prikazovati na festivalu.

Z LETOSNJIM SOLSKIM LETOM BODO NA HRVATSKEM ZACELE DELOVATI PRVE REFORMIRANE SOLE

Po sporočilih republiškega sveta za prosveto in kulturo v Hrvatski bo v letošnjem letu okoli 100 šol začelo s svojim poukom o duhu predvidene šolske reforme. Da bi bilo to kar najbolj uspešno, so imeli na Hrvatskem že nekaj seminarjev za predavatelje osemletk. Na teh seminarjih so seznanili predavatelje s principi sodobnega pouka iz predmetov: tehnične vzgoje, prirodoslovij, matematike in tujih jezikov. Prav tako so že bili seminarji za upravitelje, inšpektorje in za predavatelje s področja likovne vzgoje. Po izkušnjah, ki jih bodo dosegli v predstojećem šolskem letu, bodo postopoma začeli uvajati nov način poučevanja tudi na druge šole.

V Zagrebu predvidevajo, da se bo letošnje leto opisalo znatno nižje število učencev o srednje strokovne šole, prav tako je za to obdobje določenih sorazmerno precej več sredstev za gradnjo novih šol.

Partizani sami so izvršili v bližini nekaj akcij, med drugim so v bližini Koprive posekali nekaj železniških drogov in pobrali telefonsko žico.

Na terenu so za partizansko vojsko začeli zbirati denar, hrano in vse, kar je potrebno. V Zgornji Branici so začeli pripravljati tudi ciklostilno tehniko, kajti skupini je že primanjkovalo propagandnega gradiva.

Splošna ugotovitev po prvem pohodu, ko so se partizani pokazali v več krajih na Primorskem, je ta, da je bilo ljudstvo Slovenskega Primorja že takrat pripravljeno na upor. Pripravljenih pa je bilo že takoj po prvih pohodih nekaj novincev, ki bi radi prišli v partizane, a jih zaradi pomanjkanja orožja ni bilo moč sprejeti, čeprav je bila skupina partizanov kar dobro oborožena, a je imela orožje le zase.

Pohod partizanske skupine je vplival tudi precej demoralizirajoče med fanti, ki so odhajali v italijansko vojsko. Prav ti so med vojaki propagirali idejo o uporu in jih seznanjali s partizani. Med primorskim ljudstvom je takoj v začetku zrasla vera v osvoboditev in polagoma so se izkristalizirale tudi ideje o revoluciji, ki se je nekaj zatem udeležilo primorsko ljudstvo v polnem številu. M.

Prvih 30 tovornih vagonov

izdelanih v niški tovarni mostov in kretnic, so včeraj izročili prometu

Niš, 27. avg. — Tovarna mostov in kretnic v Nišu je izročila v promet prvo serijo »KIV« 30 tovornih vagonov. To so prvi vagoni za jugoslovanske železnice, izdelani v tej domači tovarni.

S prvo serijo solidno izdelanih vagonov je tovarna mostov in kretnic v Nišu izpričala, da je kos takšni proizvodnji, ker so po prvi licitaciji Generalne direkcije jugoslovanskih železnic za izdelavo vagonov nekoliko dvomili, da bi bila usposobljena za to. Tovorni vagoni, ki jih izdeluje niška tovarna, so odprti vagoni jeklene konstrukcije, izdelani v celoti iz kovine, z račno in ročno zavoro.

Vsak vagon ima posebno kabino za zavorača.

Za lažjo proizvodnjo vagonov je tovarna mostov in kretnic upostavila kooperacijo z niško tovarno strojev in železniških vozil »Stanko Paunović«. Ob izročitvi prve serije vagonov jugoslovanskim železnicam je bila v tovarni svečanost, ki so se je udeležili politični in gospodarski voditelji okraja Niš, kakor tudi predstavniki železnic in drugih podjetij. Čez 20 dni bo tovarna izročila železnicam še drugo serijo 30 vagonov, ki so montiranje še nekaj serij pa je že vse pripravljeno. Tovarna bo po pogodbi z Generalno direkcijo jugoslovanskih železnic izdelala še 1000 takšnih vagonov. Lj. Z.

Kulturne VESTI

SEMINAR ZA MLADINSKE BIBLIOTEKARJE IN KNJIŽNICARJE

Zvezna komisija za mladinsko književnost in tisk prireja od 2. do 12. septembra 10-dnevni seminar za mladinske bibliotekarje in knjižničarje. Na tem seminarju bodo strokovnjaki za mladinsko književnost in bibliotekarstvo predavali okoli petdesetim slušateljem o vlogi mladinske literature pri vzgoji in razvoju osebnosti, o ljudski toornosti, o naprednih mladinskih pisateljih, domačih in tujih, o psihologiji mladega bralca, o organizaciji mladinske biblioteke, o mladinskih časopisih in podobnem. Seminarsko delo bo hkrati tudi manifestacija pionirskih in mladinskih knjižnic, ki so se v zadnjih letih razvile po vseh jugoslovanskih mestih. Na seminarju bodo predavali T. Seliskar, dr. V. Djurić, T. Čolak, M. Kramanović, B. Jestičević, dr. K. Brenkova, B. Pregelj, F. Bohanec, F. Pečiček, B. Furlan in I. Točič.

posled taborila. Kraj je primeren za to, ker je enakomerno oddaljen od Krasa, Vipavske doline in je od tod tudi blizu na Brkine. Razen tega je tudi iz strateškega razloga kraj primeren za taborjenje tako majhne skupine. Postavili so šotor in uredili

Ena izmed skupin prvih primorskih partizanov

partizani nekaj časa pogovarjali z ljudmi, nato pa nadaljevali pot čez Veliko Poljano do Gradišča. Pod Gradiščem se je skupina na-

PRVO PARTIZANSKO TABORIŠČE NA PRIMORSKEM

Pred šestnajstimi leti na današnji dan naj bi Benjamin Cehovin iz Branice upostavlil zvezo med prvimi primorskimi partizani in njegovimi sovotci ter sosedji iz Branice. In ta dan so povzeli v sežanski občini za občinski praznik. Edini preživeli partizan in komandant prve skupine partizanov na Primorskem se ne spominja točnega datuma tega srečanja. Po dokumentih, ki so na razpolago v Muzeju NOB, sodimo, da je bilo to srečanje nekaj dni, morda celo mesec pozneje, za praznovanje pa sam datum ni bistvenega pomena.

Na Mokrcu pri Ljubljani se je v septembru 1941 zbrala prva partizanska četa v neposredni bližini okupiranega mesta. Iz Ljubljane se je na Mokrcu pojavil tudi Ervin Dolgan-Janez, ki naj bi po nalogu Glavnega štaba vodil prvo skupino partizanov v Slovensko Primorje, tedanja Juljsko krajino. V to skupino se je prijavilo najprej 12 partizanov, ker pa ni takoj krenila na pot in ker so se nekateri zbaljali italijanskega ozemlja, jih je naposled krenilo proti bivši meji le sedem: Janez kot komandant, Milko Puntar iz Proseka, Jovo iz Doline pri Trstu, Peter s Cerkljanskega, Lojze iz Ajdovščine in neki dijak iz Ljubljane z nadimkom Cemberlen ter Benjamin Cehovin iz Branice.

Skupino je do Blok vodil Daki, do Podcerkve pa Janez

Hribar. Mejo in utrdbe so prešli sami in se znašli nad Jurščami ter se naposled ustavili nad Nerinom. Vaščani so jih videli že podnevi, vendar je šel Jovo v vas šele zvečer, da priskrbi hrano in da upostavi zvezo. Z vaščani se je takoj sporazumel in prinesel dovolj hrane. Po tem prvem dobrem sprejemu so partizani krenili naprej mimo Bistrice in Sušice nad Staro Sušico, kjer so se ustavili okrog polnočnega. Vaška dekleta, ki so jih obvestile Mica Matjonova in Simonove punčke, so skupini partizanov kmalu po polnoči prinesla gotovo kosilo. Pod noč so se partizani spustili v vas, kjer so priredili miting. Govoril je tovariš Janez, zaradi bližnje postojanke pa so postavili tudi zasedo proti Neverkam.

Skupina je naslednji dan krenila čez Vremenskičovo; ustavila

PRVI OBISK

Včeraj zjutraj so prispeli k nam državniki Mongolske ljudske republike. Prišli so prvokrat na obisk gostje iz daljne, toda v marsičem nam bližnje dežele. Ostali bodo pri nas pet dni, se sestali z našimi državniki in obiskali tudi nekatere kraje po naši deželi.

Po dolgi vrsti let tujega gospostva in vladanja domačih fevdalcev ter kaste duhovnov je mongolski narod takoj po Oktobrski revoluciji izvojeval tudi svojo ljudsko revolucijo. Narod, ki so ga zaostalost in zastareli družbeni odnosi v sruču Azije malone obsodili na počasno izumiranje, se je naglo vzdignil in začel novo življenje. Pot, ki jo odtlej ubira, je v marsikaterem oziru svojevrstna. Mongolci so preskočili celo etapo razvoja večine drugih narodov in iz fevdalizma prešli na postopno socializacijo družbenih odnosov. V tem težavnem zgodovinskem skoku je mongolski narod razbil zakoreninjeno tradicije in običaje ter premagoval ovire, ki sta mu jih postala zaostalost in ostro podnebje.

Zdaj, po dobrih tridesetih letih vztrajnega političnega boja in dela pod vodstvom svoje Ljudske revolucionarne partije, kaže dežela Mongolcev posevno novo sliko: živinorejski narod, ki je po tradiciji živel nomadsko življenje, se je delno že ustabil na svoji zemlji. Dežela, v kateri so nekoč »zdravili« čarovniki, ima zdaj svojo univerzo in več tisoč strokovnjakov. Poleg šolatorov, izdelavalnih iz valjanega stekla, so zrasli iz tal industrijski kombinati. Ljudje, ki so jih še nedavno oklepali fevdalni okovi, zdaj v čedalje večjem številu žive v socialističnih kmetijskih skupnostih.

Mongolska ljudska republika je zlasti po drugi svetovni vojni pomotno in družbeno zelo napredovala. Hkrati s tem je utrdila svojo državnost in razširila krog svojih mednarodnih stikov. Zdaj ima diplomatske stike s 16 deželami. Razen ZSSR in LR Kitajske, ki sta edina dva soseda Mongolije in ki podpirata njen razvoj, so v seznamu držav, s katerimi ima Mongolija prijateljske stike, tudi ostale socialistične dežele. Zadnje čase pa je z ureditvijo diplomatskih stikov z Indijo, Burmo in Indonezijo stopila na širše torišče azijske politike. Potovanje njene vladne delegacije po evropskih deželah — v Demokratično republiko Nemčijo, Jugoslavijo, Bolgarijo, Romunijo, Madžarsko, Češkoslovaško, Poljsko in Albanijo pomeni novo mednarodno uveljavljanje Mongolske ljudske republike in pripeva h krepitvi njenega političnega, gospodarskega in kulturnega sodelovanja z drugimi deželami.

Čprav so bili diplomatski stiki med našo deželo in Mongolijo urejeni šele konec minulega leta, se prijateljske vezi med njima zelo naglo razvijajo. Prvega diplomatskega predstavnika Jugoslavije v Mongoliji, veleposlanika Veljko Mitunovića, so v Ulan Batoru prirčno sprejeli, v Jugoslaviji pa je bil že pred vladno delegacijo, ki je v začetku tega meseca izročil svojo pooblastila predsedniku naše republike, je poudaril, da bo izmenjava diplomatskih predstavnikov omogočila širše medsebojno spoznavanje in razvoj prijateljskih stikov in da je prepričan, da so dani ugodni pogoji za razširitev gospodarskega in kulturnega sodelovanja med našima deželama.

Sedajni obisk mongolske vladne delegacije v Jugoslaviji bo nedvomno koristil krepitvi vezi prijateljskega sodelovanja med socialističnimi deželami na enakopravnih temeljih in nedvomno prispeval k poglobitvi jugoslovansko-mongolskih stikov. Na bližnjih razgovorih bodo predstavniki obeh dežel proučili sodelovanje med Jugoslavijo in Mongolijo. Mnogih možnosti, zlasti na kulturnem in gospodarskem torišču, sploh še nismo izkoristili. Razen tega se bo mongolska vladna delegacija seznanila z našo deželo in imela razgovore z njenimi predstavniki, kar bo koristilo izmenjavi socialističnih izkušenj.

Stiki med visokimi jugoslovanskimi in mongolskimi predstavniki bodo nudili tudi prvo priložnost za skupno proučevanje mednarodnega položaja, glede katerega imata Mongolija in naša dežela celo vrsto skupnih gledišč. Jugoslavija in Mongolija sta enako zainteresirani za ohranitev miru in miroljubnega socialističnega razvoja in zavzemata se za razorožitev in za politiko koeksistence, za pomoč nerazvitim deželam, zagovarjata potrebo po krepitvi OZN in načelo univerzalnosti te mednarodne organizacije, v kateri naj bi čimprej premagali ozke poglede in diskriminacijske ukrepe, da bi LR Kitajska in Mongolska ljudska republika dobili v njej mesto, ki jima pripada. Jugoslovanska javnost ima mnogo razlogov, da pozdravi prihod mongolske vladne delegacije v našo deželo.

ZDRAVICA MINISTRskega PREDSEDNIKA CEDENBALA

Dve revolucionarni poti k skupnemu cilju miru in izgradnje socializma

(Nadaljevanje s 1. strani)
V odgovor na zdravico predsednika Rankovića je predsednik ministrskega sveta Mongolske ljudske republike Jumzang Cedenbal rekel:

»Dovolite mi, da v imenu vlade Mongolske ljudske republike in vsem mongolskega naroda sporočim vam in prek vas vaši vladi ter vsem narodom Jugoslavije tople bratske pozdrave. Od srca se vam zahvaljujem za prisrčno sprejem naše delegacije, za tople besede, nastopljene na našo deželo in naše ljudstvo. Mongolsko ljudstvo goji čustva odkritosrčnega prijateljstva in simpatij do narodov naše dežele. Jugoslovanski narodi imajo slavno zgodovino junaškega boja proti stoletnemu tujemu zatiranju, proti gospostvu izkoriščevalskih razredov — kapitalistov in zemljiške gospode.

V letih minule vojne so junaški sinovi in hčere Jugoslavije pod vodstvom jugoslovanskih komunistov s tovarišem Titom na čelu bili požrtvovalni boj za osvoboditve svoje domovine izpod fašističnih osvajačev. Naše ljudstvo je z veliko pozornostjo iz daljne Azije spremljalo junaški boj jugoslovanskih narodov. Kot sad soojega žilavega boja in velike zmage svobodoljubnih sil nad fašizmom so si jugoslovanski narodi priborili svobodo in neodvisnost svoje domovine ter ustanovili svojo ljudsko demokratično državo. Mongolski narod je od srca pozdravil to zgodovinsko zmago jugoslovanskih narodov. Delovni ljudje Mongolske ljudske republike se odkritosrčno vesele uspehov in zmag jugoslovanskih narodov tudi v njihovem mirnem ustvarjalnem delu.

Po osoboditvi je Federativna ljudska republika Jugoslavija uresničila veliko socialno in gospodarsko preobrazbo, nacionalizirala veliko kapitalistično lastnino ter likvidirala veleposesniško kapitalistično zemljiško posest. Jugoslavija, ki je uspešno obnovila v vojni razrušeno narodno gospodarstvo in zgradila nova industrijska podjetja, v tem okviru tudi teško industrijo kot podlago socializma, gre vztrajno naprej po poti gospodarskega in kulturnega napredka. S svojo miroljubno politiko Federativna ljudska republika Jugoslavija prispeva k razvoju mednarodnega sodelovanja ter h krepitvi miru in varnosti narodov.

nega stališča je Mongolska ljudska republika, suverena demokratična država, še zmerom zunaj Organizacije združenih narodov. Menimo, da je treba tej krivici napraviti konec. Naše miroljubno ljudstvo je polno neomajne volje in težnje, da bi njegova domovina postala članica te velike mednarodne organizacije, da bi še širše sodelovala z drugimi deželami za mir in napredek. Uporabljam to priložnost, da izrazim priznanje in hvaležnost vladi Federativne ljudske republike Jugoslavije, za prijateljsko jugoslovansko ljudstvo, za bratsko prijateljstvo narodov naših dveh dežel.

v njenem prizadevanju, da postane članica OZN.

Dovolite mi, da od srca želim vladi in prijateljskim jugoslovanskim narodom nadaljnjih novih uspehov v izgradnji socializma in krepitvi miru. Dovolite mi, dragi tovariši, da doignem to čašo na zdravje predsednika Federativne ljudske republike Jugoslavije tovariša Tita, na zdravje tovariša Rankovića in drugih voditeljev Federativne ljudske republike Jugoslavije, za prijateljsko jugoslovansko ljudstvo, za bratsko prijateljstvo narodov naših dveh dežel.

Pot mongolskega ljudstva

Mongolski narod, ki si je priboril svobodo in neodvisnost kot sad zmage ljudske revolucije leta 1921, je stopil na svetlo pot napredka in uresničil v svoji deželi najvažnejše socialne in gospodarske spremembe. Na tej poti so čakale našo deželo velike težave v zvezi z likvidacijo fevdalne zaostalosti, ki je zahtevala nujno mobilizacijo znatnih sil in sredstev za zaščito dežele pred zunanjo nevarnostjo ter upostavitve nujno potrebnih pogojev za nagel razvoj proizvodnih sil v deželi. Vse te težave smo premagali z vztrajnim delom in požrtvovalnim bojem našega ljudstva ob bratski pomoči velike Sovjetske zveze. Od konca druge svetovne vojne, zlasti pa od ustanovitve ljudske republike Kitajske se je zunanji položaj naše dežele okrepil kakor še nikoli prej. Zdaj naša ljudska republika ob vsestranski podpori socialističnih dežel v celoti usmerja svoje napore na mirno izgradnjo, na pot v socializem.

Naše ljudstvo je z zadovoljstvom pozdravilo ureditve prijateljskih stikov med Mongolsko ljudsko republiko in Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo. Razvoj in krepitev teh stikov ustrezata koristim in splošnim ciljem naših narodov, kar izvira iz politike miru in prijateljstva, ki jo uveljavljata naši državi. Naš prijateljski obisk, naša srečanja in izmenjava misli o upravnih, ki zanimajo obe deželi, bodo nedvomno koristila krepitvi prijateljstva in sodelovanja med našima dvema deželama.

V svoji zunanji politiki Mongolska ljudska republika enako kakor Federativna ljudska republika Jugoslavija in druge dežele teži za mirno koeksistenco in mednarodnim sodelovanjem. Vlada Mongolske ljudske republike se zavezava za ublažitev mednarodne napetosti, za preprečitev poskusov in uporabe atomskega orožja, za omejitve oborožitve in štenila oboroženih sil. Vlada Mongolske ljudske republike si prizadeva za ureditev in razvoj stikov in vezi z drugimi deželami ne glede na njihovo socialno in politično ureditev na podlagi znanih petih načel mirne koeksistence.

Krivica, ki jo je treba popraviti

Vendar pa naši napori dostikrat zadevajo na ovire, ki jih delajo posamezni krogi nekaterih držav. Zaradi njihovega negativnega

Zitna polja tudi v nekdanji mongolski stepi: mongolska zadrūznika ocenjujeta njih letošnji donos

Na sejmju v Novem Sadu

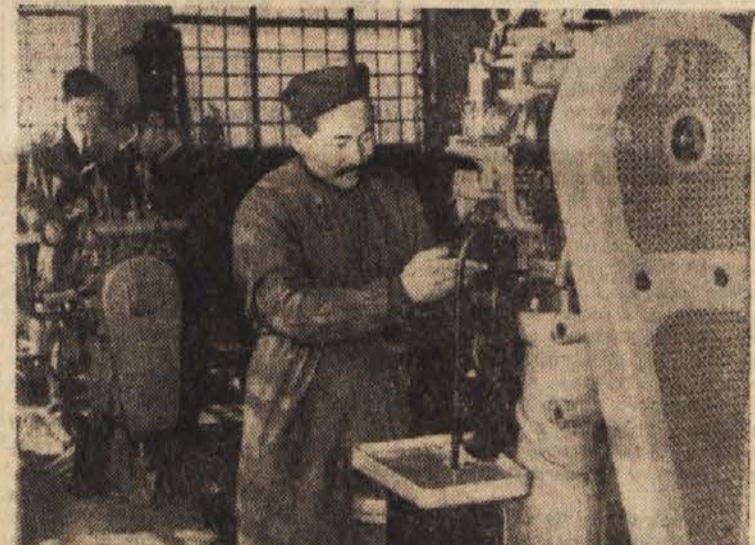
Novi Sad, 27. avg. (Tanjug). — Mongolski državniki so bili danes popoldne v Novem Sadu. Ogladali so si tamkajšnji kmetijski sejem. Spremljali so jih Moma Marković, veleposlanik Veljko Mitunović in generalmajor Petar Matić. Na sejmšču sta jih sprejela predsednik Ljudske skupščine Vojvodine Stefan Doronjski in direktor sejma Djura Sekić.

Cedenbal se je zelo zanimal za razstavljene kmetijske pridel-

storov so priredili gostom za kuskno. Cedenbal je ob zaključku novinarjem izjavil:

Z velikim veseljem smo prišli, da se seznanimo z življenjem jugoslovanskih narodov. Prepričani smo, da bo naš obisk okrepil prijateljstvo in sodelovanje naših narodov.

Sejem je lep. Menim, da je to dobra pot k sodelovanju med narodi. Tu je razstavljenih mnogo kmetijskih strojev, opreme in

Mlada mongolska industrija: prizor z dela v tovarni obutve v Ulan Batoru

ke in stroje in za razvoj našega kmetijstva. Gostje so si ogledali razstavne prestore vseh naših republik. Cedenbal se je posebej zanimal za letošnje uspehe našega kmetijstva, zlasti za donos pšenice in koruze. Posebno pozornost gostov je vzbudil grafični prikaz bodočega prekopa Donava—Tisa—Donava. Številni obiskovalci sejma so tople pozdravili državnike iz daljne prijateljske dežele. Po ogledu razstavnih pro-

orodja, med katerimi lahko kmetje in kolektiona gospodarstva izbirajo. Kakor so nam rekli, so tu razstavljeni najboljši uspehi v naši živinoreji. Najboljši dobiivo premije. Tudi to je dober način za povečanje dela in poleta.

Želim nadaljnji napredek in razvoj tako kmetijskim zadrūgkam kakor tudi vsem kmetovalcem v povečanju proizvodnje in donosa ter produktivnosti žitine.

Z VSEH STRANI SVETA

ZDA

ATLANTSKI MANEVRI
Norfolk, 27. avg. (Reuter). Vojaške sile Atlantske zveze bodo imale jeseni manevre. V prihodnjih 14 dneh bo iz ameriških pristanišč in oporišč krenilo 188 ameriških vojnih ladij in okrog 500 letal v »atomski napad« na britanske otoke in nekatere dele Zahodne in Južne Evrope. Podobne vaje bodo na vsem področju od Islandije vse do Turčije. Na manevrih bo sodelovalo okrog 125.000 ameriških vojakov in oficirjev, več podmornic in letalonskih s skupno od 700 do 900 letal.

SOVJETSKA LETALA NA AMERIŠKIH LETALIŠČIH
Washington, 27. avg. (Reuter). Vlada je privolila, da bosta v začetku prihodnjega meseca pristali na newyorškem letališču dve sovjetski potniški letali na reakcijski pogon. Z njima se bo pripeljala sovjetska delegacija — kakih 50 članov — na izredno zasedanje Generalne skupščine OZN. Po drugi svetovni vojni je ameriška vlada zdaj prvič dovolila sovjetskim letalom, da bodo pristala na ameriškem letališču.

NIXON PRIDE V EVROPO
Washington, 27. avg. (Reuter). Podpredsednik Richard Nixon je izjavil, da ga je več evropskih viad povabilo na obisk. Ni pa povedal, za katere dežele gre. Dejal je, da za sedaj še nima določenega načrta o tem svojem potovanju, ki bi ga opraviil to jesen.

SZ

NAGLE REČNE ZVEZE
Moskva, 27. avg. (Tanjug). Na prosti Gorki—Kazan na Volgi je začela voziti potniška ladja, ki pluje s povprečno hitrostjo 70 km. Podobne ladje, ki vzdr-

žujejo zdaj redni potniški promet samo na Volgi, bodo kmalu plule tudi po ostalih večjih rekah v SZ.

ITALIJA

ETNA SE SPET OGLAŠA
Rim, 27. avg. (AFP). Vulkan Etna je spet začel bruhati. Iz severovzhodnega žrela so večeraj švigali plameni in se je divjal gost dim do 100 m visoko.

BOLGARIJA

GOSTJE IZ UKRAJINE
Sofija, 27. avg. V Sofijo sta prispela član prezidija CK KP Sovjetske zveze in prvi sekretar CK KP Ukrajinske republike Kirilenko ter predsednik ministrskega sveta Ukrajine Kačenko, ki bosta na povabilo CK KP Bolgarije prebila svoj oddih v LR Bolgariji. S sovjetskima funkcionarjema so prišli tudi člani njihovih družin.

SIRIJA

SOVJETSKA POMOČ
Damask, 27. avg. (Reuter). Danes so odpotovali v Moskvo trije sirski gospodarski izvedenci, ki se bodo v Moskvi pogajali o sovjetski pomoči arabskim deželam. Delegacijo vodi predsednik sveta za ekonomske razvoj Sirije Hasan Jibaba. O podobnostih sovjetske pomoči Siriji se še niso natančno dogovorili, pričakujejo pa, da bo dobila Sirija od Sovjetske zveze stroje in tehnično pomoč v skupni vrednosti 140 milijonov dolarjev.

MALAJA

NEMCI HITIJO
Singapur, 27. avg. (Feuter). Bivši zahodnonemški pravosodni minister Fritz Neumaler, ki bo 31. avgusta v Kuala Lumpurju na proslavi malajske neodvisnosti zastopal svojo deželo, je prihod v Singapur izjavil, da bi

USPEŠEN POSKUS

s sovjetsko medcelinsko raketo

Vznmirjenje v ZDA in Veliki Britaniji — Seja britanske vlade — Nov element v pogajanjih o razorožitvi

Moskva, 27. avg. (TASS). V skladu z znanstveno-raziskovalnim programom so uspešno opravili poskuse z medcelinskim usmerjevanim izstrelkom kakor tudi z atomskimi orožji. Pred nekaj dnevi so izstrelili daljnometni medcelinski usmerjevanji izstrelki, ki je letel v veliki višini zelo daleč ter je pristal na vnaprej določenem mestu. Ta poskus je dokazal, da je moč ta izstrelki usmeriti v kateri koli del sveta.

London, 27. avg. (Reuter). — Predstavnik britanskega zunanje-ga ministrstva ni hotel komentirati

vesti o poskusu z usmerjevanim izstrelkom v Sovjetski zvezi. Tudi ameriško zunanje ter obrambno ministrstvo nista hotela v tej zvezi ničesar povedati, vtem ko je senator Simington, bivši načelnik ameriških letalskih sil, izjavil, da je sovjetsko poročilo o tem poizkusu »skrajni korak v propagandnem izkoriščanju tega orožja«. Pripomnil je, da Američanom sicer ni mogoče preveriti resničnosti sovjetskih vesti, da pa so se podobne vesti v preteklosti zmeraj izkazale za resnične. Po neuspelem ameriškem poskusu z usmerjeva-

nim izstrelkom so zdaj začeli konstruirati nov izstrelak »Titan«, ki naj bi ga zgradili v šestih mesecih. Kakor računajo, bo lahko letel okrog 8000 km daleč.

Britanska vlada je imela danes sejo, ki ji je predsedoval ministrski predsednik Macmillan. Politični krogi sodijo, da so na seji razpravljali o sovjetskih vesteh o najnovejšem poskusu z usmerjevanim izstrelkom. O tem sestanku vlade uradno niso ničesar objavili.

Vest, da ima SZ usmerjevanje izstrelke, ki lete na velike daljave, je zbudila v Londonu veliko pozornost. Časniki na široko poročajo o tem in poudarjajo, da celo ZDA in Velika Britanija nimata takšnih izstrelkov. Pri tem omenjajo, da se najnovejši ameriški daljnousmerjevanji izstrelki pri poizkusu v letošnjem juniju ni obnesel ter se je v zraku vnel in padel o morje. Kakor menijo diplomatski krogi v Londonu, utegne imeti sovjetski uspeh neposredni vpliv na sedanje razgovore o razorožitvi v Londonu. O tem so govorili tudi na današnjem sestanku delegacij zahodnih držav v ožjem razorožitvenem odboru OZN. Opazovalci mislijo, da bodo o sovjetskih raketnih orožjih govorili še na konferenci načelnikov letalskih štabov Britanske skupnosti.

Jemenski protest v Londonu

London, 27. avg. (AFP). Jemensko poslanstvo v Londonu je znova protestiralo v britanskem zunanjem ministrstvu proti napadu britanskih čet, ki so iz Adenskega protektorata vdrle na jemensko ozemlje. Oddelki britanske pehote so minuli petek ostro napadli jemenski kraj Bajdo. Podpirali so jih artilerija, tanki in letala. Med obmejnimi prebivalstvom je bilo mnogo žrtev. Po tem napadu so se britanske čete razporedile vzdolž jemenske meje.

Dulles omalovažuje

pomen sovjetskih medcelinskih raket

Washington, 27. avg. (Reuter). Zunanji minister Dulles je danes izjavil novinarjem, da sovjetsko poročilo o medkontinentalnem balističnem izstrelku ne bo bistveno vplivalo na »vojaško ravnanje med Vzhodom in Zahodom«. Izrazil je dvom glede naglega napredka SZ v proizvodnji vodenih izstrelkov. Poudaril pa je, da so ZDA na razgovorih o razorožitvi v Londonu stavile konkreten

predlog, naj bi zgornji sloji ozračja skozi katere lete taki izstrelki, ne služili v vojne, temveč izključno v miroljubne namene. In je pripomnil, da »ni razloga za dvome o obstoju izstrelka, ki ga lahko usmerijo proti katerikoli točki na zemeljski obliki«, da je sovjetsko poročilo zelo skrbno sestavljeno, da lahko pomeni »mnogo in malo«. Menil je še, da je objava tega poročila brčzas v zvezi z razgovori o razorožitvi, s položajem v Siriji in z bližnjim zasedanjem Generalne skupščine Organizacije združenih narodov.

V odgovoru na vprašanje novinarjev o Siriji je Dulles rekel, da ZDA proučujejo razvoj dogodkov v tej deželi. Pripomnil je, da bo posebni Eisenhowerjev odposlanec Henderson, ki je zdaj v Turčiji, potoval tudi v Libanon in druge dežele na Bliznjem vzhodu ter da bo v njihovih vladah izmenjal misli o Siriji.

Na vprašanje, ali bo Henderson šel tudi v Egipt in Sirijo, je Dulles odgovoril, da to ni izključeno, če bo koristno, izrazil pa je dvom o tej možnosti.

Pajetta in Alicata v Zagrebu

Zagreb, 27. avg. Clana direktorja CK italijanske KP Giancarlo Pajetta in Mario Alicata, ki se mudita na zasebnem obisku v Jugoslaviji, sta prispela z Reke v Zagreb. Danes popoldne sta si ogledala mesto, potem pa sta v CK ZKH govorila s člani Izvršnega komiteja CK N. Sekulićem. Nikom Spiljakom ter članico Soko Krajačičevo. V njihovem spremljevanju sta bila potem tudi v Kumrovcu, kjer so obedovali.

Zahodna Nemčija rada pomagala Malaji v izkoriščanju njenih naravnih bogastev. Za prihodnji mesec, ko bo Zahodna Nemčija ustanovila v Kuala Lumpurju svoje veleposlanstvo, bodo odpotovali na Malajo zahodnonemški tehniki in gospodarski strokovnjaki.

Izjalovljeni »pohod«

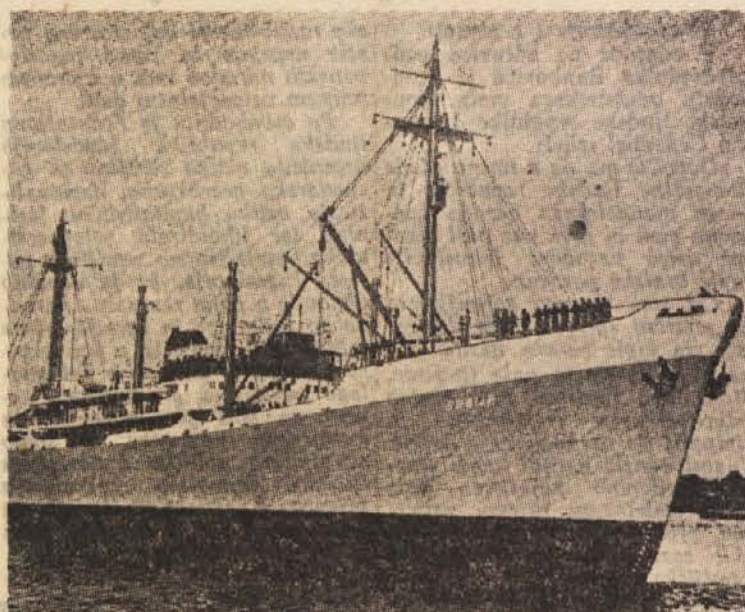
New Delhi, 27. avg. (Tanjug) V Trivandrumu je okrog 4000 pripadnikov katoliških križarjev demonstriralo proti zakonu o nacionalizaciji dosedanjih zasebnih, predvsem katoliških šol, ki so prejemale posebne subvencije od države. Skupine »križarjev«, ki so organizirane v vojaškem duhu, so prišle iz raznih krajev Kerale na stroške Katoliške cerkve, ki ima v tej državi močno oporišče in je držala doslej v svojih rokah nad 300 šol.

Kakor je objavila kongresna komisija, ki je pred dvema letoma razpisala anketo o položaju zasebnih šol, uprave v številnih šolah silijo učitelje, da podpisujejo potrdila o preješanju večjih plač, kot pa jih dobivajo v resnici, da bi na ta način oslepili državo za večje subvencije.

SEJA ZDRUŽENJA JUGOSLOVANSKIH POMORSKIH PRISTANIŠĆ

ZA 27 ODPSTOKOV POVEČAN PROMET

Ploče, 27. avgusta. — V Pločah je bila seja Zdrženja jugoslovanških pomorskih pristanišč, ki so ji razen članov Zdrženja prisostvovali tudi prestavniki Zvezne prometne zbornice in Sekretariata za promet in zveze Hrvatske. Člani Zdrženja in gostje so se v Pločah seznanili z dosežanimi uspehi v razširitvi in izkoriščanju pristaniških zmogljivosti, ogledali so si novo obalo ter odpošiljanje in sprejemanje novih tovorov preko Ploče.

»Srbija«, ena naših trgovskih ladij

Zabeleženo

To ne koristi stabilizaciji tržišča

Ena izmed velikih nalog našega gospodarstva je stabilizacija tržišča, zlasti tržišča s kmetijskimi pridelki. Preskrba mest in industrijskih središč je v zadnjem času poudarjena v osrednjem. Podjetja in trgovine s kmetijskimi pridelki so dobile različne olajšave, med drugim je bila znižana tudi prevozna tarifa na železnici za 50%, in sicer za prevoz spokoarljivih pridelkov; razen tega so dobila podjetja različne olajšave za hladilnike itd.

Vsem tem prizadevanjem skupnosti naključno pa nekatera podjetja nadaljujejo s staro prakso in poslujejo predvsem tako, da varujejo svoje koristi, očasih celo o nasprotju s koristmi skupnosti. Tako n. pr. nekatera podjetja za preskrbo mest in industrijskih središč še naprej razvijajo verzižno trgovanje, preprodajo blaga itd. Zvezni inšpekcijski organi so n. pr. ugotovili, da nekatera beograjska podjetja kupujejo krompir v Sloveniji, a ne za preskrbo beograjskega prebivalstva, pač pa da prodajajo v druga mesta, da kupuje n. pr. jaja v Doboju in jih prodajo v Titogradu, neko drugo podjetje je kupilo na Reki južno sadje in namesto, da bi z njim oskrbelo tržišče na svojem področju, ga je prodalo drugemu grosističnemu podjetju v drugi republiki itd. Taka podjetja seveda izkoriščajo ugodnosti, ki jim jih je skupnost dala za boljše preskrbo potrošnih središč. Takšen način poslovanja je v nekaterih podjetjih zavzel precej velik obseg. Tako je n. pr. podjetje »Proleček« iz Beograda, ki bi moralo predvsem skrbeti za preskrbo beograjskega prebivalstva, v minulih treh mesecih imelo tri četrte svojega prometa z drugimi grosisti in samo eno četrtno za preskrbo neposrednega tržišča.

Od vseh strani je slišati, da so se podobni pojavi razbohotili. Ti pojavi so seveda škodljivi. Nujno pa bodo morale omes poseči tržne inšpekcije in tako onemogočiti, da bi se tako škodljivo trgovanje še bolj razpaslo. S. R.

menili člani Zdrženja, predstavniki pristanišč, prometne zbornice, Sekretariata za promet in ostali gostje.

Na omenjeni seji so razpravljali tudi o več perečih vprašanih pomorskega gospodarstva Jugoslavije. Predvsem so govorili o nadaljnji razširitvi pristaniških zmogljivosti in o nabavi pristaniške mehanizacije za vsa jugoslovanška pristanišča.

Po razpravah o ponudbah Italije, Madžarske in Češkoslovaške je Zdrženje sklenilo za zdaj sprejeti ponudbo Češkoslovaške in skleniti z njo pogodbo o dobavi več nosilnih mostovnih in avtomobilskih dvigal.

Ko bo Češkoslovaška dobavila pristaniško mehanizacijo, bodo v naših mehaniziranih pristaniščih odpravljene številne težave, ki izvirajo iz ročne dela. To pomeni, da se bo delovni učinek znatno povečal, s tem v zvezi pa se bo tudi znatno pocenila vozna.

PRECEJŠEN USPEH

Ko so udeleženci seje razpravljali o doseženem polletnem prometu jugoslovanških pristanišč, so ugotovili, da so naša pristanišča dosegla precejšen uspeh. Jugoslovanška pristanišča so v prvem polletju tega leta realizirala promet 4.775.828 ton blaga, kar je za 1.006.000 ton ali 27 odstotkov več kot v prvem polletju lanskega leta. Indeks povečanja prometa v prvem polletju tega leta znaša primeroma s prvim polletjem lanskega leta: za Ploče 146, Reko 127, Šibenik 128, Split 122 in Dubrovnik 136. Povečanje prometa pri tranzitu znaša 41 odstotkov, pri uvozu 31

Še vedno raste

Uroš Milanković iz Beograda velja za najvišjega človeka v Jugoslaviji. Zaradi izredne velikosti se Beograjčani pogosto menijo o njem, zlasti otroci kaj radi pretiravajo. Starši tega našega velikana, ki mu je 22 let in je visok 226 cm, so povsem normalne rasti, prav tako tudi Uroševi starejši bratje. Zdravniki menijo, da bo fant še dalje rasel, vzroke pa iščejo v hipertrofiji ščitne žleze, ki razen drugih funkcij v človeškem telesu uravnava tudi rast.

Zlasti pri nakupu obleke ima Milanković kar naprej težave, ker konfekcijske trgovine ne izdelujejo tako velikih hlač in suknjičev. Za obleko potrebuje 4,2 cm blaga, čevlji pa imajo številko 48,5. Čevlji, ki jih nosi zdaj, pa so mu že premajhni in bo kmalu moral kupiti večje.

odstotkov, pri izvozu in razvažanju pa 19 odstotkov.

Na zahtevo Zvezne izvršne zbornice je Zdrženje jugoslovanških pomorskih pristanišč, ko je razpravljalo o prometu z blagom prek solunskega pristanišča, na tej seji sklenilo, da je treba poprejš sestaviti ekonomsko dokumentacijo in potem sprejeti dokončne sklepe.

Zdrženje jugoslovanških pomorskih pristanišč je odobrilo šibeniškemu pristanišču investicijski program izgradnje skladiščnih prostorov na obali.

Na tej seji so razpravljali tudi

o delu komisij v zvezi z analizo delovnih mest v pristaniščih. Ugotovili so, da so te komisije doslej zaključile popise delovnih mest, v drugi etapi bodo ta delovna mesta razvrstile po stopnjah, v tretji pa bodo točkovale in popisale značaj objektov. Sklenili so, da bodo v zvezi z nadaljnjim delom teh komisij organizirali poseben seminar na Reki.

Zdrženje je na koncu sprejelo sklep o obveznem zbiranju podatkov o delu jugoslovanških pristanišč, ki bodo pomagali pri sestavi uredbe o pristaniško-transportnem delu. S. R.

ZANIMIVA TURISTIČNA DEJAVNOST

»Plovni tabor« je zaplul v Beograd

Beograd, 27. avgusta. — Ondan je »Plovni tabor« zaplul v Beograd. V njem je 332 jugoslovanških, češkoslovaških in madžarskih turistov in športnikov, ki so na svojih kanujih, kajakih in čolnih vseh vrst v 15 dneh prepluli 899 km po Donavi navzdol — razdaljo od Bratislave do Beograda. Ekipa Jugoslovanov, ki jih je skupno 32, je imela še za 60 km daljšo progo, ker je krenila z Dunaja.

Potem ko je več kot 100 čolnov, ki jih je spremljala nekaj ladij, prispelo na obalo pri diaškem kopališču v Beogradu, so začeli člani »tabora« takoj postavljati taborišče pod visokimi topoli in jablanami. Nato so sklicali zborovanje, na katerem so predstavniki Kajakaške zveze Srbije pozdravili Čeha in Madžare in jim zaželeli ugodno bivanje v Beogradu, cilju njihovega potovanja. Čehoslovaki in Madžari ostanejo v našem glavnem mestu štiri dni, potem pa se bodo z vlaki in ladjami vrnili domov.

MNOGO LEPIH VTISOV...

»Plovni tabor« je bolj turistična kot pa športna prireditel. Zato je v njegovi sestavi veliko število motornih čolnov, udeleženci »tabora« pa niso samo mladi ljudje, med njimi je tudi več starejših. Eden izmed članov jugo-

slovanške ekipe je star 67 let, neki Madžar pa jih ima 60, tako da sta ta dva najstarejša člana te mednarodne regate.

V kajaku

Člani »plovnega tabora« so s svojega potovanja odnesli vse polno vtisov. Pripovedovali so nam o lepih plodnih obalah Donave, zlasti pa jih je navdušila obala Donave okrog Višegrada na Madžarskem, kjer stoji stare trdnjave in so postavljena lepa naselja, nadele obala ob vходу v Budimpešto z vilami, obdanimi z zelenjem, in številnimi športnimi objekti. Kakor Madžare in Čehoslovake, je

tudi Jugoslovane očarala lepota obale Donave okrog Apatina in na obronkih Fruške gore v naši državi.

»Tabor« je preplul po progo v osmih etapah. Ob koncu vsake etape so se udeleženci odpočili v taboriščih, ki so jih takoj postavili na obali. Slednji udeleženci »tabora« je imel svoj šotor, spalno vrečo, hrano in vse druge potrebščine. V taboriščih so se prav lepo zabavali s pesmijo in plesom in so seveda kurili obvezne taborne ognje.

...PA TUDI RAZBURLJIVI DOŽIVLJAJI

Skozi Budimpešto je plul tabor v urejenih vrstah po pet čolnov. Tako urejen je plul nad 13 km. Enako je bilo v Novem Sadu.

Udeleženci »Tabora« pa imajo razen lepe in ugodne zabave za seboj tudi več razburljivih doživljajev. Dva Jugoslovana sta se s svojim kanujem trikrat prevrnila in se okopala v vodi. Prvič in drugič je šlo vse srečno, toda ko sta se tretjič prevrnila, sta izgubila v valovih vso svojo opremo.

PISMO Z NOVOSADSKEGA SEJMA

Spodbuda za nova prizadevanja

Slovenija je zastopana na letošnjem novosadskem sejmu mnogo bolj kot minula leta. Ne le da razstavlja cel paviljon govodi iz severovzhodne Slovenije, s Kočevske in v Gorenjske, ki s svojo kvaliteto privlači pozornost obiskovalcev, marveč imajo tudi naš semenski krompir, sadje, povrtnine, različne vrste žit, hmelj, vino, mlečni proizvodi in živinska krma zelo pomembno mesto na sejmu.

Tudi Crna gora sodeluje letos na sejmu mnogo močneje kot kdaj koli poprej. Tobak, med, ribe in razni ribji izdelki, eterična olja, sveže in predelano južno sadje, zdravilna zelišča in druga razstavljeni predmeti govore, da kmetijstvo tudi v tej republiki dosega vedno lepše uspehe. Prav isto lahko rečemo tudi o Bosni in Hercegovini. Razen lepega števila živine razstavlja papirko, paradiznike, sadne predelave, med, volno, sir in še vrsto kvalitetnih kmetijskih produktov.

Poseben paviljon je posvečen pšenici. Okrog šestdeset primerkov pšenice, s katerimi so v zveznem nagradnem tekmovanju dosegli letos največje uspehe, poziva naše kmetovalce, naj v bodoče sejejo najbolj donosne vrste, da bomo pridelali čimveč žita, da bomo čimbolj krili svoje potrebe. Pri vsakem vzorcu so podrobna navodila, kako je bila zemlja obdelana in kaj vse so storili, da so bili doseženi taki uspehi.

PRVOVRSTNE PASME ŽIVINE Največji del zaprtega prostora na sejmišču zavzemajo paviljoni,

v katerih je razstavljeno blizu 3500 kosov prvovrstne živine. V osmih paviljonih je prikazana kvalitetna goveja živina, od tega v šestih razstavljajo domači živinorejci, v dveh pa Avstriji, Holandčani, Švedi, Danci in Čehoslovaki. Kvaliteta je večinoma odlična, mlečnost precej visoka. Med drugim je Holandija razstavlja kravo frizijske pasme, ki daje 7320 litrov mleka na leto.

V štirih paviljonih so razstavljene izredno kvalitetne svinje raznih vrst. Poseben paviljon je za konje, med njimi so tudi naši lipicanci, in dva paviljona za ovce. Pri ovcah vidimo že uspehe prizadevanj naših kmetovalcev, da bi imele čimveč, čimboljše volne. Slabe vrste postopoma zamenjujejo z boljšimi, prav tako so pa tudi precej dosegli s križanjem domačih ovc s kakovostnimi vrstami.

V posebnem paviljonu so razstavljene izbrane kokoši raznih vrst. Pri vsaki je omenjeno, kolikšna je njena teža in koliko jajc znese na leto. Glede nesočnosti so med najboljšimi jerebičasta italijanka s 180 do 250 jajc letno, štajerka s 180 do 200 jajc

ter saseks s 180 do 220 jajc. Razen tega so razstavljene race, gosi in pure odličnih vrst.

Niti našim, niti tujim razstavljavcem ne bo težavno najti kupce za živino. Na sejmu so namreč vsak dan avkcije za živino, in sicer po posameznih vrstah in pasmah. Prodajajo po licitacijskih načelih, cene pa so v skladu s položajem na trgu.

Ti paviljoni obiskovalca prepričajo, da smo doma v živinoreji precej dosegli. Sejem bo gotovo prispeval, da bo odšla kvalitetna živina tudi tja, kjer je doslej niso imeli, tako da bo kvaliteta živine napredovala v vseh naših krajih. Prav tako pa sejem, zlasti glede živinoreje, veliko pomaga kmetovalcem k razgledanosti, k smislu za napredek.

SODELOVANJE KMETIJSTVA Z INDUSTRIJO

Tudi naslednji paviljoni govore o našem prizadevanju za večjo količino kmetijskih produktov in boljše kvaliteto in o tem, da moramo to, kar nam narava nudi, čimbolj uspešno izkoriščati. Vojvodina si prizadeva razširiti hmeljlišča. Zlasti v zadnjem letu je dosegla precejšen napredek. Potrebno je več in boljše sladkorne pese, kajti potrošnja sladkorja se je povečala od predvojnih 6 kg na osebo na več kot 11 kg. Potrebno je več čebel, čebelnih panjev. Do 1961. leta naj bi jih pomnožili za blizu 60 odstotkov. Poseben ribiški paviljon nas spodbuja k

prizadevanju, da bi naše sladke vode dajale več rib na trg.

Sejem ima še prav poseben poudarek na večjem sodelovanju kmetijstva z industrijo, med drugim še posebej s konzervno industrijo. Kmetijski produkti ne smejo propadati, vse je treba izkoristiti, še posebej pa mora konzervna industrija skrbeti za večji asortiment. Nazoren primer, da so bili na tem področju že doseženi pomembni uspehi, kaže tudi vojvodinska industrija, ki je še leta 1952 dajala na trg le nekaj vrst svinjskih konzerv, zdaj pa jih že skoraj devetdeset.

Mnogo naših kmetijskih produktov je zaželenih na tujih trgih. Zato sejem neprestano govori tudi o tem, kako so posamezni predmeti važni za izvoz, kako imamo tu velike možnosti, ne da bi zaradi tega trpelo notranje tržišče. Več iznajdljivosti, več različnih proizvodov, boljše in vabljivejša embalaža, zlasti to je potrebno, da bomo povečali naš izvoz.

IZREDNE MOŽNOSTI ZA VINOGRADNIŠTVO

Na sejmu so seveda razstavljena tudi najrazličnejša umetna gnojila, sredstva za zaščito rastlin, veterinarske pripravke in zdravila. Domača in tuja industrijska podjetja so razstavlila proizvode, ki so namenjeni kmetijstvu, med drugim naprave za vinogradništvo, kletarstvo, ter za predelavo in shranjevanje sadja in povrtnin. Domača živilska industrija, ki nastopa skupno, priča o kvaliteti in precejšnji izbiri proizvodov.

Vinarska razstava ima vzorce z raznih vinogradniških področij Jugoslavije. Diagrami govore o tem, da proizvede Jugoslavija

letno 41.000 vagonov vina, od tega v Srbiji 41 odstotkov, v Sloveniji pa 11,5 odstotka. Izvozili pa smo leta 1953 nekaj nad tisoč vagonov, leta 1955 pa nad 2500 vagonov vina. So pa še izredne možnosti, da bi proizvodnjo grozdja in vina povečali, zlasti z novo, plantažno ureditvijo vinogradov.

Letos razstavlja na celotnem sejmišču nekaj nad dva tisoč domačih kmetijskih razstavljavcev in nad 160 tujih, medtem ko jih je bilo lani 70. Najbolj je zastopana Zahodna Nemčija, ki ima poseben paviljon, v katerem so kmetijski stroji za obdelavo zemlje in razna krma za prehranjevanje živine, umetna gnojila in veterinarski preparati. Sledi ji Italija s 27 razstavljavci; le-ti razstavljujejo kmetijsko mehanizacijo. Češkoslovaška ima manj mehanizacije in več živine. Holandija ima

semenski krompir, govedo, mlečne proizvode. Med tujimi razstavljavci so tudi Francozi, Bolgari, Vzhodna Nemčija, Avstrija, Švedska in Madžarska.

TEŽAVE S PROSTOROM

Vedno več je razstavljavcev, zato pravijo na sejmišču, da imajo velike težave s prostorom. Pravijo, da ima mednarodni novosadski kmetijski sejem lepe perspektive, zaradi tega pa ga bo potrebno razširiti. V naslednjih treh letih ga nameravajo povečati za šestkrat.

Naposled še: kot je letošnji novosadski sejem pomemben kot manifestacija našega kmetijstva, kot spodbuda za nova prizadevanja, tako bo prav gotovo — vsaj tako pričakujejo razstavljavci — vsak obiskovalec — tudi komercialno uspel. I. S.

MALA STATISTIKA

Konji in avtomobili

● Ko beremo, da ponekod v tujini prirejajo posebna zborovanja, v katerih zahtevajo, naj ne izdajo mesta uradnih prepovedi, da ne smejo konji na ceste, s težavno zmislimo, da se je zares že bistveno spremenilo številčno razmerje med konji in avtomobili in so konji le še v napoti v burnem motornem prometu. A tudi v kmetijstvu jih izpodrivajo stroji, ki imajo sto prednosti.

● Koliko je pravzaprav še konj v Jugoslaviji in koliko je že avtomobilov?

● Dne 15. januarja letos je bilo v državi 1.307.000 konj; v to število so všeta tudi žrebeta. Število se približuje stanju l. 1931, ko si jih naštel 1.333.000. In kaže počasno, a vztrajno naraščanje, saj jih je bilo l. 1945 le 1.050.000. Seveda je treba šteti kot delovne konje le tiste, ki so stari več kot 2 leti ter niso namenjeni za priplod. Teh je bilo v začetku leta 1957 1.100.000.

● Kako pa je z avtomobili? Znani so le podatki za vozila, ki jih registrira Državni sekretariat za notranje zadeve. Po teh podatkih je bilo konec l. 1956 v državi 62.227 motornih vozil in 6463 prikolice naslednjih vrst:

avtobusi 2761
avtomobili 14.564
prikolice 16
motorna kolesa 15.586
kamioni 21.112
prikolice 6447
traktorji 6134
posebna vozila 2036

● Skupno je bilo v Jugoslaviji 32.951 potniških motornih in 27.246 tovornih vozil. Kot posebna vozila so mišljeni gasilski, reševalni in podobni avtomobili.

● Število avtomobilov vseh vrst se naglo dviga. Res se stanje osebnih avtomobilov šele l. 1956 presega predvojno stanje, saj jih je bilo registriranih l. 1933 že 13.581. Zato pa se je visoko dvignilo število avtobusov in predvsem kamionov, ki jih je bilo pred vojno le 4266.

● L. 1949 so našli v državi 37.053 motorna vozila (brez traktorjev), med katerimi je bilo razzen kamionov največ motornih koles.

● Zanimiv je porast števila vozil od l. 1955 do l. 1956. Največ, in sicer za 2000 se je dvignilo število osebnih avtomobilov. Vsekakor bo v letošnjem letu ta porast še znatnejši.

● Če sedaj primerjamo število konj in avtomobilov, moramo reči, da imajo konji velično premoč, ki je bodo verjetno obdržali še precej časa. Zal ni znano, kakšno silo ima obstoječi avtomobilski park, ker bi lahko potem primerjali »naravno« in »benzinsko« konjsko silo.

● Od l. 1956 dalje se je odnos med številom konj (nad 2 leti) in avtomobilov počasi, a stalno boljše v korist avtomobilov.

Na 1000 konj je prišlo motornih vozil:

1950	42
1951	37
1952	43
1953	50
1954	49
1955	52
1956	57

Razen tega lahko izračunamo isto razmerje po ljudskih republikah konec l. 1956. Rezultat je odvisen od števila konj, ki jih je ponekod zelo mnogo (Srbija, Hrvatska) in drugod malo (Crna gora, Slovenija) ter od števila motornih vozil, ki so tudi neenakomerno porazdeljena. Razmeroma mnogo jih je v Sloveniji (konec leta 1956 14.369) in malo v Bosni in Hercegovini (6180) ter Makedoniji (3111). Zaradi tega v tej primerjavi visoko vodi Slovenija:

Slovenija	266
Crna gora	75
Hrvatska	51
Srbija	47
Makedonija	45
Bosna in Hercegovina	32

Tudi tuja podjetja za izdelovanje kmetijskih strojev razstavljajo na novosadskem sejmu

IZ DELA HIGIENSKO-TEHNIČNE ZAŠČITE V »ISKRI«

Brez zdravja ni delavnih in srečnih ljudi

Med podjetji na Gorenjskem je kranjska »Iskra« gotovo najuspešnejše organizirala higiensko-tehnično in zdravstveno zaščito svojih delavcev. Zaradi značaja podjetja in delovnih pogojev, predvsem pa varnostnih ukrepov in sistematičnega proučevanja higiensko-tehnične službe, je število nezgod na delovnih mestih vsako leto manjše. Letos so do 1. avgusta zabeležili 58 nezgod, ki so bile lažje značaja in iz izguba delovnih dni zaradi njih malenkostna. Če upoštevamo, da je v podjetju zaposlenih 2800 delavcev, je ta odstotek zelo majhen.

Uspehi pri zmanjševanju in preprečevanju nezgod na delovnih mestih pa vodstvo podjetja, zlasti pa higiensko-tehnično službo niso uspevali. Pojavile so se

V kranjski »Iskri« je odstotek nezgod pri delu majhen — Uspešna preventivna služba — Zanimive oblike zdravstvene zaščite zaposlenih delavcev in njihovih svojcev

nove oblike zdravstvene in higienske zaščite, ki zaslužijo posebnost zaradi mnogih delovnih kolektivih, ki so doslej brezbržno ali pa zgolj s administrativnimi in drugimi nepravilnimi metodami urejali ta izredno važna vprašanja. Z globokim prepričanjem, ki se ni ustavilo le pri zunanji deklarativnosti, da je zdravje prvi predpogoj za uspešno delo v podjetju, so v »Iskri« že pred leti ustanovili svojo obratno ambulanto, ki sodi med najljepše in najsodobnejše opremljene v Sloveniji.

V obratni ambulanti sta zaposlena dva zdravnik, tri instrumentarke in tri bolničarke, dva zobna tehnika in dva dentista ter ostalo pomožno osebje. Razen rednih pregledov in pomoči, ki jo daje ambulanta delavcem in delavkam v podjetju, so organizirali tudi posebne preglede specialistov, tako da že vnaprej preprečijo razvoj posameznih obolenj. Higiensko-tehnična služba se trudi, da izsledke specialistov preverja na delovnih mestih in ugotavlja, ali so in v koliko de-

lovni pogoji vplivali na pojav obolenosti zaposlenega delavca ali delavke. Ker je v podjetju zaposlenih mnogo žena (42%), so posebno skrb posvetili njim. V tesnem sodelovanju s Porodnišnico so uspeli, da prihaja v obratno ambulanto tedensko dvakrat ginekolog, ki je na razpolago zaposlenim dekletom in ženam. Na občasne obiske pa prihajajo tudi drugi specializisti, okulisti, internisti itd. Zanimivo je, da so doslej odkrili zelo malo obolenj, ki bi jih povzročali neprimerni delovni pogoji. To navaja higiensko-tehnično zaščito, da se zanima tudi za zdravstvene in higienske razmere v delavskih stanovanjih in domovih. Vodja higiensko-tehnične zaščite F. Božič je nagib za to skrb utemeljil takole: »Delavec svojih osebnih problemov in težav, ki jih porajajo pogoji zunaj podjetja, kjer preživlja 16 ur od celotnega dne, ne pušča pri vratih, ko prihaja v podjetje. Nosi jih s seboj na delovno mesto. Zato nas mora zanimati, v kakih pogojih živi, ker je to tesno povezano s podjetjem in proizvodnjo.«

ni avto, ki bo služil izrazito potrebam naših delavcev in njihovih svojcev. Porodnišnici, ki je doslej preko ginekologov pokazala razumevanje za naše delavke, bomo skušali pomagati, da dobi kolposkop, nov, sodoben instrument za ugotavljanje ženskih rakastih obolenj.«

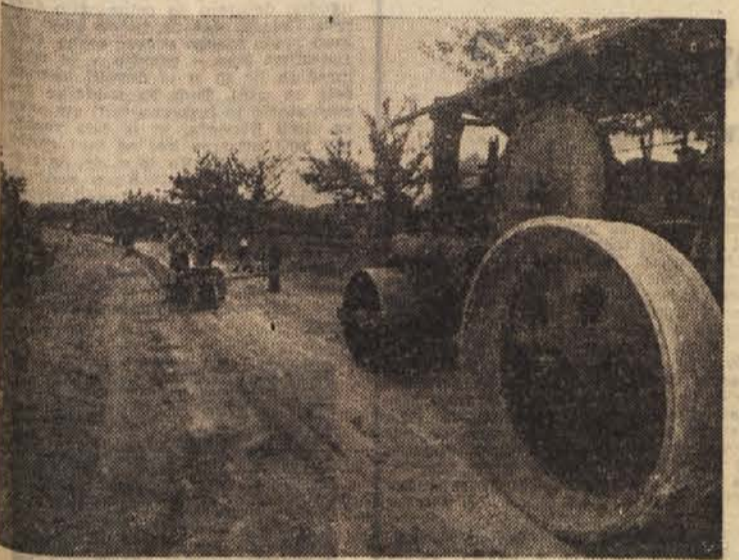
Higiensko-tehnično zaščito, zdravstveno preventivo in druge oblike skrbi za delavce v kranjski »Iskri« smemo po sedanjih uspehih šteti med najboljše, kar je bilo doslej ustvarjenega na tem področju v naših industrijskih podjetjih in gospodarskih organizacijah.

V delavnici »Elektrokovine« v Mariboru

Celjska atrakcija

V dneh razstav in prireditev »Celje 1957« so v Celju poskrbeli tudi za poseben nočni efekt. Razvaline celjskega gradu na skalni osvetlili z raznobarvnimi reflektorji, zeleno, rdečo in rumeno. Na severni steni Frederikovega stolpa je svetlel celjski grb s tremi zvezdami ter letnica 1257. Obiskovalce Celja ta svetlobni efekt posebno preseneča. Razvaline z barvnimi stenami, ki vsaka zase moli v temno noč, vzbujajo pravičnico podo, Tudi obiskovalci grške restavracije so v teh dneh zelo zadovoljni.

Republiško cesto Šoštanj-Velenje, ki je zadnja leta preobremenjena, modernizirajo. Sredstva za popravilo se stekajo iz republiškega, okrajnega ter občinskega proračuna, precej pa je prispeval tudi rudnik Velenje. Bržkone bo cesta že letos dokončno modernizirana. Na sliki: delo na cesti

Od vsega vsod

Še več takih predavanj

Združene rezervnih oficirjev v Slovenski Bistrici redno prireja predavanja za svoje člane. Pred dnevi so se rezervni oficirji spet zbrali v Domu JLA, kjer jim je kapetan Iveković govoril o borbi naših narodov proti okupatorju med zadnjo svetovno vojno. Udeleženci so bili s predavanjem zelo zadovoljni in si podobnih še želijo.

Precej za štipendije

Občinski ljudski odbor v Slovenski Bistrici je letos predvidel skoraj milijon dinarjev za štipendije. V prvi vrsti štipendirajo dijake in študente, ki bodo Občinskemu ljudskemu odboru lahko kmalu koristili. Razen drugih so letos dodelili štipendije še štiri dijakom učiteljskega, saj v občini obstaja kadra primanjkuje. Zanimivo je, da se na razpisana mesta za višjo pedagoško šolo ni javil nihče, čeprav bi na tamkajšnjih osemletnih absolventih to šolo nujno potrebovali. Za štipendiste so letos postavili strožja pravila, po katerih bodo

vsem študentom in dijakom, ki ne bodo študirali kot bi morali, stipendije ukimili.

Polletni plan presegli

Tovarna kemične in lesne industrije Mozirje je dosegla v lesni industriji polletni plan s 102%. To je dosegla kljub povečanju proizvodnega plana za 20% nasproti lanskemu. Povečanje delovne sile je bilo malenkostno. Podjetje je preusmerilo letos lesno proizvodnjo v glavnem na izdelavo finalnih izdelkov. S svojimi izdelki je našlo zlasti v inozemstvu dovolj kupecev. V zadnjem času izdeluje posebne vrste otroških mizic in stolčkov, ki jih izvažajo v Ameriko.

Dober učni uspeh

V minulem šolskem letu sta v murskosloboškem okraju delovali 192 osnovni šoli s 488 oddelki. Večina izmed njih je imela samostojne razrede v 148 oddelkih pa je bilo združenih več razredov. Delo v takih razredih je razmeroma težko, vendar pa so prizadevni učitelji pripomogli k

zadovoljivemu uspehu. V marjanskim občini so zabeležili 89 odstotni učni uspeh, čeprav imajo največ združenih razredov. Tudi sicer so na osnovnih šolah dosegli zadovoljiv napredek. Zlasti je to videti v prvih štirih razredih. V murskosloboškem okraju je letos končalo obvezno šolanje 1.085 učencev ali 7 odstotkov od skupnega števila šolskih otrok. K dobri učni uspehu v Pomurju so razen učiteljev pripomogli tudi šolski odbori.

Bo dober odziv?

Občinski odbor in osnovne organizacije Rdečega križa na področju mozirake občine so te dni začeli ob pomoči ostalih množičnih organizacij zlasti SZDL široko akcijo za zbiranje krvodajalcev. Prebivalci mozirake občine so se tej plemenski akciji vsako leto številno odzvali, zato se pričakuje, da bo tudi letos dober odziv. Na področju občine bo več baz, kjer bodo odzvali križ. Z odzvetom krvi bodo začeli v prvih dneh meseca septembra.

Kuhinje za abonente

Prehrane delovnih ljudi ni mogoče izboljšati z eno samo kuhinjo, čeprav bi bila le-ta koristna — Brez posebnih stroškov bi lahko pomagala vsa gostišča

Število delovnih ljudi, ki se hranijo v restavraciji Abonent v Mariboru, narašča. Sedaj jih prihaja h kosilu okrog 850, k večerji pa 200. Precej jih odnaša kosilo na dom. Zmogljivost restavracije pa v normalnih razmerah zadošča le za 600 gostov. Zato ima uprava velike skrbi, kako postreči vsem abonentom, da bi bili zadovoljni.

Ali druge gostilne v Mariboru ne bi mogle razbremeniti Abonenta? S sedanjim poslovanjem ne, kajti razen potrebe je za ljudi važna tudi cena. Večje število abonentov — okrog po 100 — imata le Velika kavarna in Zamorec, pri Majoliki pa kuhajo okrog 40 enolončnic. Druga gostišča ne pomenijo mnogo za prehrano rednih gostov. Kranjske klobase, hrenovke in sendviči ne morejo nadomestiti kosila, ostalo pa je predrago. V Abonentu delijo celodnevno hrano za 130 din, za kosilo samo pa računajo 75 din. To nam pojasni, zakaj toliko delovnih ljudi sili tja.

ŠE ZMERAJ SAMO OBLJUBE

Zavod za napredek gospodinjstva in Zveza ženskih društev v Mariboru se že od zime zavzemata, da bi odprli še vse eno podobno restavracijo. Gostinski lokal so jim obljubili že za letošnji april, a še sedaj ni prazen. Bajle gostinsko podjetje še ni dobilo oziroma zgradilo drugega lokala, kamor bi preselilo svoje »restavracije«. Pozneje so jim obljubili sedanjo kavarno Jadran, ki baje ne izkorišča dovolj vseh prostorov. A dneva, kdaj bo lokal izprazen, ne ve nihče povedati. Gostinci imajo svoje pravice. Če kolektiv dobro gospodarji — brez izgube! — podjetja ni mogoče nasilno ukiniti. Tudi delovni ljudje imajo svoje pravice. Dobiti bi morali vse tisto, kar jim je v sedanjih pogojih možno nuditi. Čeprav vsega ne naštevajo posamezni člani zakonov in uredb, bi to morali upoštevati tudi gostinci kot svoje moralno dolžnost. Zato ne bi smeli biti tako težko, skraj nemogoče, najti lokal za ljudsko kuhinjo in restavracijo. Gostinci bi lahko izkoristili še druge možnosti za izboljšanje prehrane delovnih ljudi, kar jim ne bi pomenilo posebnega bremena.

TAM, KJER LJUDJE STANUJEJO

Maribor je prevelik, da bi prebivalci brez gospodinjstva prihajali iz vseh koncev v eno ali dve restavraciji. Tudi menze v podjetjih ne morejo ustreči tistim delavcem, ki prihajajo na delo z avtobusi in kolesi. Komu se ljubi hoditi tako daleč k večerji? Mimo tega pomeni vožnja z avtobusom nove stroške. Obratne kuhinje lahko služijo samo tistim delavcem, ki stanujejo blizu podjetja, ostalim pa samo v omejeni meri.

VSAKA GOSTILNA LAHKO KUHA ZA NEKAJ DESET LJUDI

Razen v nekaj restavracijah bi se v vsaki gostilni lahko hranilo po nekaj deset ljudi po ustrezni ceni. Kaj pravijo k temu gostinci? V Majoliki kuhajo 40 enolončnic. Vodstvo obrata pravi, da ta kuhna ne poveča režijskih stroškov. V večini gostinskih obratov kuhinjsko osebje namreč ni pre-

več zaposleno, a mora biti na svojem mestu, da pripravijo razna jedila po naročilu. Tudi študilnik, ki jih morajo kuriti, niso zmeraj polni. Zato je dovolj čas in prostora, da bi v takšni kuhinji kuhali še za nekaj deset abonentov, ne da bi zaposlili več ljudi ali porabili mnogo več goriva. Če so pripravljeni narediti uslugo delovnim ljudem, lahko nudijo abonentom hrano z zelo majhnimi režijskimi stroški ali skoraj brez njih.

Podobno menijo ali se strinjajo — vsaj pravijo tako — mnogi upravni gosti. Prepričati bo pa treba še člane delovnih kolektivov, da bi sprejeli to nalogo. Pri Zavodu za napredek gospodinjstva pravijo, da bodo začeli načrtno delati s kuhinjskim osebjem gostišč čez nekaj tednov, ko bodo uredili nove učilnice. Med drugim ga bodo navajali na to, da ne bi pripravljalo samo mesne hrane, temveč predvsem iz takih živil, ki imajo visoko kalorično vrednost in mnogo vitaminov. J. P.

IZPRED MARIBORSKEGA SODIŠČA

UBOJ V SILOBRANU

V nedeljo, dne 7. aprila 1957 je bil nameščenec Anton Arh na obisku pri svojih domačih na Dolenjskem. S popoldanskim vlakom se je vračal iz izstopa na postaji Slivnica pri Mariboru. Takoj se je napolnil proti svojemu domu, ko je zavil na glavno cesto proti Mariboru, je zaslišal, da vozita za njim dva kolesarja. Oba sta razburjeno preklinjala in ga pozivala naj se umakne, čeprav je Arh hodil tesno ob svojem desnem robu ceste. Neznanimu kolesarju je mirno odgovoril, da imata dovolj prostora za vožnjo. Kolesarja sta odpehala mimo njega naprej.

Naenkrat pa sta se obrnila in zavozila nazaj proti Arhu. Sele kasneje je bilo ugotovljeno, da sta to Viktor Mesarič, strojni ključavničar v neki mariborski tovarni in Karel Jordan, gojenec Železničarske šole v Mariboru. Tudi ta dva sta bila na obisku in sta se odločivo zelo natakajena vrčala domov. Antona Arha sta zalela ponovno zmerati. Arh ju je prosil, naj ga pustita naprej, preprič je postajal vse ostrejši. Odvrgla sta kolesi in začela napadati Arha. Drug drugemu sta dajala korajžo, češ, če ga ne boš ti, ga bom pa jaz, končno so po Arhu začeli padati udarci in je bil Anton Arh tudi lahko telesno poškodovan. Končno je Arh potošnil iz žepa nož in proti obema napadalcema nekajkrat zamahnil. Posledice teh zamahov so bile strahotne. S prvima udarcema je zadel Viktorja Mesariča v levi srčni predel, nato pa še zadal 2 lažji poškodbi Karlu Jordanu. Viktor Mesarič je obelzel na kraju samem v krvi in kmalu izdihnil. Jordan pa je stekel v bližnjo gostilno, kamor je za njim prišel Anton Arh in mu celo nudil prvo pomoč. Nato je Arh odšel na svoj dom, od koder je javil celoten dogodek bližnji postaji LM.

Te dni je ta napad na Slivniško cesto obravnavalo Okrožno sodišče v Mariboru. Anton Arh se je tako v preiskavi kot na glavni obravnavi zagovarjal s silobranom. Njegove izpovedbe so bile zmeraj snake in so povedle so bile zmeraj soglasne z izpovedbami vseh posrednih in neposrednih prič. Poškodovan Karel Jordan pa v svojih izpovedbah ni bil tako zanesljiv, zaradi česar je sodišče poklonilo svo veru oboževanemu Antonu Arhu in je smatralo, da je Karel Jordan manj verodostojen. Zato je sodišče sledilo tudi Arhovemu zagovoru glede silobrane in je smatralo, da je bil dejanski Arh od pokojnega Mesariča in Jordana napaden in da je ravnal v silobranu. Smatralo pa je sodišče, da je bil v tem primeru podan prekoračen silobran, saj Anton Arh ne bi smel kar na slepo udarjati z nožem. Sodišče je vse te okoliščine upoštevalo, zlasti je tudi upoštevalo, da je bil Arh napaden in da je svoje dejanje obžaloval ver go zaradi prekoračenega silobrana obsodilo na 7 mesecev zapora in še to kazen izreklo kot pogojno.

Neuravnovešena požigalka

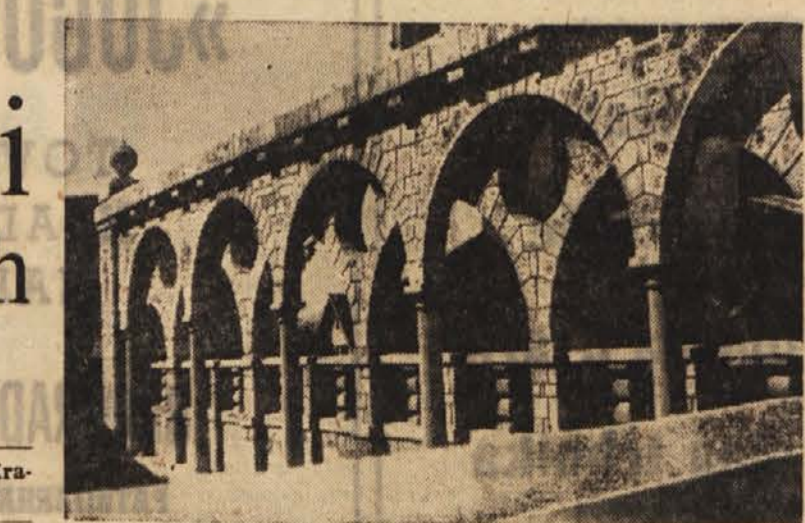
Prj Mariji Duh v Veščici v mariborskem okraju je bila zaposlena že dalj časa 19-letna Helena Nemeč. Duha je stanovala v hiši Mihaela Husarja iz Veščice. Dne 30. I. 1957 pa je na neugotovljen način izbruhnil na stanovanjski hiši Mihaela Husarja požar. Zgorelo je ostrejšje Husarjeve domačije, požrota škoda je bila ocenjena na 100.000 din. Razen tega pa je tudi Mariji Duhoi pogorelo mnogo poljedelskega orodja in raznih poljskih pridevkov.

Sele po nekaj dnevih so preiskovalni organi razčistili ta zagonetni požar. Preiskava je ugotovila, da je kritičnega dne Helena Nemeč zjutraj zgodaj vstala, opravila do 10. ure razna dela, nato pa odšla na dom svojih staršev v Polzano, od koder se je vrnila šele popoldan. Marija Duha jo je zaradi tega kregala, češ da jo bo kar izplačala in odslovila od hiše Nemečeva je takoj po tem kreganju začela razmišljati, kako bi se nad Duha hovo maščevala. Mišeli o maščevanju ji ni zapustila niti zvečer, ko je pri sosedih lupila bučo. Naenkrat se je podala proti domu, prižgala vžgalico, ki jo je prinesla s seboj in jo vtaknila pod slamnato streho. Ogenj je seveda kaj hitro izbruhnil. Nemečeva je preiskovalnim organom svoje dejanje takoj in brez pridržka priznala. Pri rekonstrukcijski dogodka je čisto natančno pokazala, kam je vtaknila vžgalico in je bilo dejansko ugotovljeno, da je požar na sistem mestu tudi nastal. Svoje dejanje je Nemečeva ponovno priznala tudi na sodišču, končno pa je na glavni obravnavi dejanje odločno zanikala in ni mogla polasniti, zakaj je prejel dejanje priznala. Sodišče zato njejnemu spreminjenemu zagovoru ni verjelo in je smatralo, da je Helena Nemečeva dejansko zažgala Husarjevo domačijo. Na obravnavi pa se je v sodišču vzbudil dvom ali je Nemečeva za svoje dejanje kazensko odgovorna. Za normalnega človeka je skorajda neverjetno, da bi iz tako malenkostnega razloga povzročila tako veliko škodo, razen tega pa je tudi zagovor Nemečeve govoril za njeno neuravnovešeno. Sodni izvedenci je temeljito preiskal duševno stanje Helene in ugotovil, da je Nemečeva nevrotična osebnost, ki pa je za svoja dejanja odgovorna, dasi je v delnem obsegu. Z ozirom na to manjše izvedenca, je tudi sodišče izreklo Nemečevi izredno blago kazen. Obsodilo jo je na 6 mesecev zapora, kar pomeni za taka dejanja izredno nizko kazen. Seveda pa bo moral Nemečeva z oškodovanim Husarjem in Duhoi urediti še vprašanje odškodnine.

NEKAJ KRONIKE IN BEŽNIE IMPRESIJ

Paberki s kranjskih ulic

Ob arkadah na savskem bregu v Kranju se ustavi marsikater turist

»Kdor pisat kaj ne ve, pa o vremenu toži,« pravi pesnik iz Vrbe. Ali vsaj nekako tako (kronist nima pri sebi »Poezija«), pa nič ne de, treba je začeti z različne posledice. Na primer hotelji in turizbirni ne trpijo oblačne stehne nad glavami. Zaradi turizma in sezone seve, zaradi dinarja in deviz. To je slaba posledica. So pa tudi dobre. Recimo, ljudje se hitreje vračajo z dopustov, v tovarnah in pisarnah se porajata red in harmonija. Na kranjskem okraju so pogrešali strokovnjake. Pripravljajo daljnosežni načrti gospodarskega razvoja na Gorenjsko. Končati ga nameravajo do konca prihodnjega meseca. Sodelovati morajo gospodarske organizacije: razumljivo, »pri roki« morajo biti ljudje s strokovno težo. Zdjaj se polagoma vračajo, kmalu bodo pisarne brez praznih stolov, pa še šolska vrata se bodo na stržaj odprla, in zdaj je dovolj pa se šolska knjižarnah in papirnicah za »ta malega«, ki potrebuje zvezke, knjige, svitličke in radiko.

Ampak — vreme naj se kljub vsemu pobiljša. Zaradi turizma! Provdaj je za zaključek sezone, ki letos ni bila tako ve kaj razburljiva, pač pa še kar dobra. Kranjski gostinstvo zaradi nje ni preveč »trpeło«, bolj ceste in prometni stičišči.

Da, promet Kranj se je zaradi njega spremenil v pravi čebelni panj. Ves dan brni, hupa in prasketa. Mnogi šoferji pritiskajo na plin, kot da bi bili plati in ne bi vedeli za tisti strmi klane nad vsakim mostom, za ovinke tam zgoraj in za ozke mestne ulice. Naj nihče ne zameri, če se je kronist spomnil »prastarega« načrta o cesti, ki naj bi imela pred mostom toliko spoštovanja, da bi se ga posteno ognila. V dobro šoferjem, še bolj mesčanom. Toda, tu smo že pri dinarju... Za zdaj je bolj študirati prometne predpise, pritiskati na zavore, pisati na piščalko, mahati s signašno tablico, zapraviti in deliti »poboljševalne kupone«. Vešah je še tega premalo.

Takole se zgodi: Stal sem na Goiniški cesti in obduoval volčjaka, ki ga je lastnik vpregel v vozilce, na katerega je nalagal odpadke s cestišča. Meddus, kakšen pes, kak vprežni konjček! Gotovo je več vreden od tistega Kantorja, nad katerim so se ležili kopalci s Kokre. Pa pustimo psa, pred nami je zdaj traktor. Dirja s vročkico, kolikor mu da sapa. Naenkrat — pok! — leva stranicca poč. Traktor se zazibalo, šofer in njegov spremljevalec z vročkico čepico se obupno borita z volanom. Pripravim se na bež, pa ni potrebno. Traktor orje sem ter tja in

se nagiblje, dokler... šofer in spremljevalec ne zletita po zraku. Traktor se nima zahreči in pravno povprek na ceko. Fant se tik pred menoj srečno pobereja s tla. Malo je manjkalo, da ju železni konj ni pokopal pod seboj. Motor ugasne, po cesti se razlije bencin, pomešan z oljem. Traktor mrtvaško molči, razkazuje zveržene osi in svoje razrahljane ude. Vzrok škode? Prenajla voznja! Toda šoferja obdolžita samo »preklete gume«. Kako radi si ljudje odpuščamo grehe!

»Prosim, kdaj odpejete avtobus proti...«

To vprašanje slišite pred avtobusno postajo. Bodite brez skrbi, ne bo vam treba dolgo čakati. Avtobusov je toliko, da vsa lahko vsak čas odpejete na vse strani Gorenjske. Toda, če se laik in ne poznate preveč dobro razmer v Gorenjski avtobusnem prometu, se vam lahko zgodi, da boste čakali kako uro ali dve brez potrebe. Zakaj? Zaradi konkurence! Kdo bi naštel vsa podjetja, ki pošiljajo svoje avtobuse po gorenjskih cestah. Dela imajo vsa dovolj. Toda sprovodniki, šoferji in prometniki vedo samo za vozni red svojega podjetja (kar seveda ni res) in nečejo nič slišati o drugih avtobusih. Vsekakor je razveseljivo, da se je avtobusni promet čisto razmahnil. Toda neljalna konkurenca v škodo potnikom. Bolje bi bilo, če bi se podjetniki nekoliko zložili pri voznih redih, smiselno razporedili vožnje v posamezne kraje in se tovariško pomenili o svojih zadevah. Upam, da v tem predlogu ni kakega »centralizma«.

Drugče je v Kranju vse »po starem«. Meščani se radi zbirajo v kavarni in slaščičarni, ki po solidni potrebi slovi daleč naokoli. Tam so seveda za omizji ljudje, ki nosijo s seboj tudi del svojih problemov in problemčkov iz pisarn, tovarn in ustanov. Se kakega trgovskega potnika najдете vmes, ki »muji malo po česki« in časti svoje »mustrirje«, ali pa kakega mimoslobočana, zloščočena Angleza, ki se s svojo spremljevalko ogradi v »splendid isolation«. Tu je vsega no mlem za vse, bi rekli. Nekdo razglablja o maratonskem teku industrije, ki je pustila daleč za seboj stanovnjaške in komunalne potrebe, drugi razmišlja o devalvaciji kranjskega kulturnega dinarja, tretji s tehnokratskim metrom meri renabilnost gledališke hiše. Še več pa je tistega: kaj je ona rekla in kaj sem jaz rekla. Tako kot povsod. V soboto je malo plesa, manjši del nekoga pevskega zbora po Prešernovi cesti, producira slovenske narodne (in kajpak zaslužijo frajo milinika), slišijo se komentariji o italijanskem filmu, med katerimi je vsekakor omembe »vredna« kritična izjava o umetniku Beliniju (v knju so namreč predvajali njegov biografski film), ki se hudomušno glasi: »Vsi umetniki so male usekani, jaz si ne bi delal takih problemov, takoj bi prešaltal na ono drugo, saj je bila ona baba bol fejsi.« Kajpak to kritično oceno ni treba jemati prehudro resno, saj je bil tudi kritik hudomušno neresen. Razen teh drobnih zadev, pa so seveda stvari, ki ne sodijo v te vrste kroniko. O njih drugič! D. Vresnik

DRŽAVNO PRVENSTVO V PLOVANJU

Novi uspehi slovenskih plavalcev

Brinovec novi rekorder tudi na 800 in 1000 m — Nova slovenska rekorda Barbke Koncilje in Pelca

Split, 27. avg. — Sinoči se slovenski plavalci na državnem prvenstvu v plavanju za člane dosegli lepe uspehe. Vlado Brinovec, ki je nedavno na mladinskem državnem prvenstvu dosegel nov odlični rekord na 1500 m prosto — 19:04,0 je včeraj v istem bazenu in na isti progi dosegel spet zelo dober rezultat — 19:22,4. Med plavanjem na tej progi pa je dosegel dva nova državna rekorda in sicer na 800 m 10:05,3 in na 1000 m — 12:43,3. Seveda je hkrati dosegel tudi dva nova slovenska rekorda. Razen tega sta sinoči v bazenu Zvončar morala kloniti še dva slovenska in en srbski rekord. Barbka Koncilja, prav tako članica kranjskega »Triglava« kot

ni plisiral med osmorico v finalu. To je redki primer, da prvak izpade že v predtekmovalju. Zanimivo je tudi, da Mornar ni dal niti enega finalista za 100 m prosto, kjer se bodo v finalu borili Jeger, Volčanšek, Jelačić, Škanata, Nardeli, Pirč (vsi Jadran Split), Mihajlov (Proleter), Lonza (Dubrovnik), Jeričevićeva nima resne konkurentke na 200 m prosto. Davi je precej lažje preplaval to progo v času 2:59,0. Druga je bila Matekalo, ki je z rezultatom 3:04,4 dosegla nov srbski rekord, tretja je bila Sonja Tominašek (ZPK »Ljubljana«). Na 100 m hrbtno je tekmovalo 25 plavaljk, med katerimi so dosegle najboljše rezultate državna prvakinja Sta-

pić (Mornar), Varga, Pirič in Zdenka Cipić (Jadran Split). V finalnih borbah lahko pričakujemo približno isti vrstni red.

V štafeti 4x100 m mešano so se v današnjem tekmovalju plavalci zagrebške Mladosti predstavili kot najresnejši kandidati za državnega prvaka. Njih tesno spremljajo plavalci Jadrana iz Splita. Baričić, Milošević, Kandij in Nardeli. Mornar pa je razočaran. Štafeta plavaljk na 4x100 m prosto je potekla v glavnem v znamenju borbe med Mornarjem in Jugom. Splitške plavalke so bile za 3 sekunde boljše od Dubrovčank, kar pa še ne pomeni, da bodo zmagale tudi drevi.

Vlado Brinovec je porušil najprej državni rekord na 800, potem na 1500 m in gledalci so se spraševali ali bo porušil še svoj, nekaj dni stari državni rekord na 1500 m. Mladi Vlado je nadaljeval brez počitka... Takrat pa mu je dal njegov trener Brozović znamenje, da naj tempo zmanjša. To je bilo vsekakor pametno, saj je vendar v vprašanju deček petnajstih let, ki bi ga mogoče straheno tempo zrušili. Kot se je nekaj minut pred tem zgodilo s Ključevcem iz Kotora in Splitčanom Matulićem, ki sta morala zaradi popolne izčrpanosti zapustiti bazen. Po končani tekmi se je Brinovec nasmešnil novinarjem in dejal: »Se je za to rekorder. Se bo tekem in dobrih rezultatih.« Na njihovo vprašanje, kakšni so njegovi načrti, je kratko odgovoril: »Učenje in plavanje.«

Bravo, mladi plavalci...! Čestitke še posebej veljajo mladim plavalcem iz Kranja, vendar so tudi plavalci »Ljubljana« dosegli že v začetku državnega prvenstva v Splitu lepe uspehe. Vsi skupaj so dosegli dva nova državna rekorda (Vlado Brinovec na 800 in 1000 m) ter dva slovenska rekorda in sicer Barbka Koncilja (Triglav, Kranj) na 100 m metuljček in Janez Pelc (»Ljubljana«) na 200 m prsno. Naša slika prikazuje Barbko Konciljo.

Brinovec je dosegla nov slovenski rekord na 100 m metuljček z rezultatom 1:21,0, kar je le za 4 desetinke sekunde slabše od državnega rekorda. Janez Pelc (ZPK Ljubljana) pa je na 200 m prsno dosegel nov slovenski rekord z rezultatom 2:47,2. Zmagal pa je na tej progi Pandur (Mornar, Split) 2:46,6. Dragica Mežnar pa je na 400 m prosto dosegla srbski rekord z rezultatom 5:44,8, s katerim je bila tretja, zmagala pa je Dubrovčanka Hilda Čajer z rezultatom 5:30,2. Na 1500 m je bil drugi Baraba (Primorje) 19:50,0, tretji pa Kosinik (Triglav) 19:57,1. Na 100 m metuljček ženske pa je bila druga Krap 1:24,6, tretja pa Horvatova (Ljubljana) 1:25,2. Tudi Zrimšek (Triglav) je dosegel lep uspeh s tretjim mestom na 200 m prsno 2:50,2.

Po prvem dnevu državnega prvenstva je na prvem mestu Triglav s 36 točkami. To dokazuje, da mladokrvni plavalci na tem prvenstvu ne bodo ustredili kot doslej, hkrati pa tudi velik napredek plavanja v Sloveniji. Sinočnje finalne borbe plavaljk na 100 m metuljček in plavalcev na 200 m prsno in 1500 m prosto so nam predstavile perspektivne tekmovalce, ki bodo imeli čez eno ali dve leti pomembno vlogo. To je nesporen rezultat sistematičnega dela in navdušenja, ki ga kaže mladina za ta lepi šport.

Zanimivo je, da so na 800 m prosto zatajili tisti, od katerih se je največ pričakovalo, kot n. pr. lanskoletni plavalec in državni prvak Stevan Nikin, član Proleterja iz Zrenjanina, ki se sploh

Prve dirke na novem hipodromu

Ljubljana je vendar dobila konjsko dirkališče. Novi hipodrom, ki seveda še ni tako urejen kot bi želeli graditelji in ljubitelji konjskega športa je v Stožicah ob Savi. V nedeljo 1. septembra bo njegova svečana otvoritev, s prvimi dirkami vesnice. Prireditev se bo začela ob 14. uri in bo obsegala 10 dirk, ki so zanje razpisane visoke nagrade.

Razen ljubljanskih dirkačev se bodo tekmovalnja udeležili tudi priznani kasaci iz kobilarne Turniške in kasaci

iz Ljutomer, kjer je zibelka slovenskega kasakstva. Seveda pa bo tudi več galopskih dirk, ki zlasti zanimajo ljubljansko občinstvo. Na splošno bodo tekmovali najbolj preizkušeni, kvalitetni konji. Gledalci bodo lahko nanje tudi stavili, in sicer za vsako dirko posebej. Udeleženci naj hranijo vstopnice, ki jih bodo zrebali za nagrade.

Do hipodroma je najlažje priti s trolejbusom, in sicer do Stožic od koder

le nekaj minut do dirkališča. Le-to leži ob reguliranem bregu Save odkoder je lep razgled. Hipodrom ima kasaško, 1000 m dolgo in galopsko 1200 metrov dolgo progo, razen tega pa je progo za trening. Za njegovo dograditev bodo potrebna še precejšnja sredstva. Doslej so porabili za graditev 3 milijone dinarjev. Odveč bi bilo še posebej poudarjati, kako velik pomen bo imel ta hipodrom za razvoj konjskega športa in glavnem mestu Slovenije pa tudi za turizem, saj se zanj že zdaj zanimajo avstrijski in tržaški jezdec in kasaci.

Kje bo moč dobiti potrebne točke? Če pogledamo koledar, bomo videli, da bo Fužinar prvo tekmo igral 8. septembra z zagrebško Mladostjo na svojem igrišču. V prvem delu so Ravenčani v Zagrebu izgubili z 1:3, vendar je bila to ena njihovih najslabših iger. Domače igrišče in občinstvo, ki zanj vsi pravijo, da pomaga zmagovati, bosta morda prispevala, da se bo Fužinar odločil za poraz v Zagrebu, posebno še, če računamo, da v Mladosti ne bo igral znani reprezentant Milina. Zmagal bo Fužinar igral še z »Novim Beogradom«, »Jugoslavijo« in Brankom, gostoval pa bo v Beogradu proti Crveni zvezdi in Zelezničarju, kjer verjetno ne bo imel kaj iskati, ter proti »Magliču«, ki pa bo ne le Fužinar, ampak tudi ostalim doma zelo trd oreh. Po papirnatih računih bi moral Fužinar dvema točkama spo-

Brzobjavke

● MILANO, 27. avg. — V Milanu so se začele športne igre gluhozemelj. V teku na 5000 m je zmagal Zdot (SZ) v času 15:09 pred Fertom (Poljsko) 15:21,8 itd. Jugoslovanski Kogovšek se je uvrstil na deveto mesto 15:16,2. V boji na 15 km po cesti je zmagal Bolgar Jelev 1:16,46 pred Romanom Avramom in Biteznikom (Italija).

● OSLO, 27. avg. (DPA). — Po prvem dnevu atletskega dvoboja Norveška-Poljska v Oslu vodijo Poljaki s 70:35. Boljši rezultati 800 m Boysen (N) 1:48,9, 100 m Folk (P) 10,2, 5000 m Zimny (P) 14:05,6, 14 m ovire Orival (P) 53,7, višina Levanovski (P) 2,04, kopje Sidlo (P) 80,95, kladivo Rut (P) 62,13.

● GUTENBERG, 27. avg. (Reuter). — Na atletske tekmovalju v Göttingu je Sved Dan Waern pretekel eno miljo v odličnem času 3:59,6.

● ZRENJANIN, 27. avg. (Tanjug). — Od 1. do 3. septembra bo v Zrenjaninu velik mednarodni košarkarski turnir za pokal tega mesta. Razen domačega Proleterja bodo na turnirju sodelovali še »Spartak Praha Sokolovo«, belgijski prvak Antwerpse iz Anversa in ljubljanska Olimpija.

● BLED, 27. avg. — Od 2. do 8. septembra letos bo na Bledu evropsko prvenstvo metalurgov v Göttingu. Razen jugoslovanskih šahistov metalurških in rudarskih podjetij bodo sodelovali še metalurgi iz desetih evropskih držav. Jugoslovanski metalurgi bodo pripravili svojim gostom tudi druge športne in kulturne prireditve.

● PARIZ, 27. avg. (AFP). — Na svetovnih študentskih igrah v Parizu bodo na odbojškem turnirju, ki bo od 31. avgusta do 6. septembra, sodelovala moštva CSR, Romunije, SZ, Bolgarije, Brazilije, Irana, Francije, Portugalske, Poljske, Belgije in Libanona in ženske ekipe CSR, Romunije, Libanona, Španije, Poljske in Luksemburga.

Obojestransko zadovoljstvo

Ruski atleti dokazali, da so najboljši v Evropi — Angleži vzlic porazu ob zavesti, da so čisti amaterji

Anglež Gordon Pirie (levo) — zmagovalec teka na 50 m. Desno je Rus Bolotnikov, ki je bil tretji.

V Londonu nihče ne skriva zadovoljstva spriču dobrih rezultatov, ki jih je dosegla britanska atletska reprezentanca v dvoboju z Rusi. Razlog za splošno navdušenje v Londonu ni le v tem, ker je sovjetska reprezentanca zmagala z znatno manjšo razliko v točkah kot pri lanskoletnem srečanju, marveč predvsem zato, ker so se Angleži tudi v borbi z ruskimi atleti afirmirali kot »narod tekačev«. Zmagali so v večini tekmah pri moških.

Nobena uganka ni bila, da bo Kuc z lahkoto zmagal na 10.000 metrov. To se je tudi zgodilo. Toda še danes stadijon je prav tako navdušeno pozdravil angleškega dolgočasa Knighta, ki je prispel na cilj drugi pred Jukovom. Rusi so pravzaprav najbolj navdušili »v polju«, zlasti s svojim sijajnim metalcem kopja Kuznecovom. Njihovim atletinjam so morali poskati tako ali drugače, saj se z njimi zares ne more nihče meriti niti v Evropi niti na britanskih otokih.

Angleži trdijo, da je njihova reprezentanca sestavljena od pravih amaterjev, medtem ko na drugi strani trdijo, da Rusi to niso. Do bi to dokazali, primerjajmo Angleži proračun britanske atletske asociacije, ki komaj zadostuje za golo življenje, z olimpijskim proračunom sovjetskega ministrstva za kulturo, ki je znašal 30 milijonov funtov Sterlingov. Veliko temu pravijo — so angleški tekači pretekli petek in soboto porušili šest nacionalnih rekordov, Rusi pa samo enega — v metuju kopja. Po vsem tem torej — naprej amaterji!

Ta ugotovitev se izpopolnjuje s trditvijo, da državne subvencije neugodno delujejo na psihologijo atletov zavesti, češ da začno atletje imati svojo nalogo preveč resno. Celo zanesljiv Kuc — pravijo — je tekel mračnih lic in si je dovolil nasmeh šele na cilju. Toda za angleške komentatorje je bistvena tudi atmosfera okoli dvoboja, ki je bila vsekakor bolj prijetna kot na lani spriču afere s klubuki. Ko so n. pr. na svečanem banketu dali Kucu vzdevek »Zelesni človek«, se je dvignil sovjetski veleposlanik Malik in dejal, da »nima ničesar proti Zelesnim ljudem, da pa je proti Zelesni zavesti«. Vsi so pozdravili njegove besede. Športna srečanja res čistijo oči in ustvarjajo bolj prijetne mednarodne odnose.

Položaj na 5000 m na polovici proge atletskega dvoboja Anglija — SZ v Londonu. Vodil Bolotnikov, za njim pa so Ibbotson, Pirie in Černjavski.

»Koliko časa bo še minilo — se sprašuje danes poznani Roger Banister — da bodo naši ameriški prijatelji uvideli, da ruski atleti nimajo krepiljev, kdaj se bodo sprijaznili s tem, da bi jih povabili v New York, kjer bi Rusi verjetno celo doživeli poraz?«

Jesen boljša od pomladi?

Želja ravnenskih odbojkarjev: ostati v zvezni ligi

Te dni je na odbojškem igrišču v parku na Ravnah zelo živahno, pa naj bo sonce pred ali po svoji najvišji točki. Odbojkarji Fužinarja se namreč pod strokovnim vodstvom tovariša Filipovića marljivo pripravljajo na začetek jesenskega dela zvezne odbojkar-

ske lige. Pomlad jim je prinesla le dve točki. Če ho tudi jeseni tako, se bodo morali ravnenski odbojkarji posloviti od družbe najboljših. Zato so skrbne priprave več kot potrebne.

Na skupnem, dvandvajsetdnevem, treningu je le pet standardnih igralcev prvega moštva in sicer Pipan, Plešelj, Zupančič in Peruš, medtem ko marjako Antekolovića, Vrnud (oba sta na praktičnem Nemčiji), Geršak in Kovarič, ki sta službeno zadržana. Čeprav treningi odlično uspevajo in na njih sodelujejo tudi nekateri igralci drugega moštva in mladincev in povrh vsega je vodja treninga tovariš Filipovič zelo dober strokovnjak. Je na Ravnah pred nadaljevanjem prvenstva pesimistično razpoložen. Le-to se kaže v tem, da je »očes« ravnenskih odbojkarjev, Peter Mihelač, ki sicer rad veliko pove, zelo molčeč ni ne daje pravi nobenih izjav ali pa prognoz o plasmaju Fužinarja v jesenskem delu zvezne lige. Po drugi strani računajo Ravenčani na to, da bo Fužinar prve tekme igral v okrnjeni postavi brez »dirigenta« Antekolovića, medtem ko se Vrnud, Geršak in Kovarič, ki bodo sicer prišli pravočasno na začetek tekmovalnja, ne bodo mogli takoj živjeti v znano sredino. To sta torej senčni strani. Upoštevati pa moramo, da so treningi zelo dobri in da so tudi mladi igralci na njih precej pridobili. Zati, pa slednjim manjka izkušenj, ki so mimo znanja in požrtvovalnosti v zvezni ligi nujno potrebne.

Kje bo moč dobiti potrebne točke? Če pogledamo koledar, bomo videli, da bo Fužinar prvo tekmo igral 8. septembra z zagrebško Mladostjo na svojem igrišču. V prvem delu so Ravenčani v Zagrebu izgubili z 1:3, vendar je bila to ena njihovih najslabših iger. Domače igrišče in občinstvo, ki zanj vsi pravijo, da pomaga zmagovati, bosta morda prispevala, da se bo Fužinar odločil za poraz v Zagrebu, posebno še, če računamo, da v Mladosti ne bo igral znani reprezentant Milina. Zmagal bo Fužinar igral še z »Novim Beogradom«, »Jugoslavijo« in Brankom, gostoval pa bo v Beogradu proti Crveni zvezdi in Zelezničarju, kjer verjetno ne bo imel kaj iskati, ter proti »Magliču«, ki pa bo ne le Fužinar, ampak tudi ostalim doma zelo trd oreh. Po papirnatih računih bi moral Fužinar dvema točkama spo-

Tudi odbojškarska žoga je okrogla. Zato je na Ravnah klub vesnu še vedno dovolj optimističen, ki pričakujejo, da bodo tudi drugo pomlad gledalci tekme zvezne odbojškarske lige. Seveda pa je največ odvisno od odbojkarjev samih. Če k temu dodamo še nekoliko sreče, pa lahko upamo, da bo za ravnenske odbojkarje jesen boljša od pomladi.

J. Sater

● ZADAR, 27. avg. (Tanjug). — Košarkarskega turnirja v okviru zadarskega festivala ob koncu avgusta in 1. septembra se bodo udeležile reprezentance Ljubljane, Zagreba, Zadra in Loda iz Poljske.

● PARIZ, 27. avg. (AFP). — Na atletske tekmovalju v Soissonu je Busson vrzel kladivo 61,87 metrov in s tem dosegel nov francoski rekord.

● BJELSK, 27. avg. (Tass). — Na današnji etapi kolarske dirke »Okrog Poljske« od Opole do Bjelska (168 km) je zmagal Poljak Wiszniewski s 4:32,52. Najboljši Jugoslovjan je bil Cvein (peti) s časom 4:32,53. Rumeno majico je obdržal Poljak Kaminski, medtem ko je naš Levaičič še naprej četrti.

Dvoboja Patterson—Johanson ne bo

Nasprotno z vestmi, po katerih bi se morala še letos pomeriti med seboj svetovni boksaški prvak v teški kategoriji Amerikan Floyd Patterson in evropski prvak v tej kategoriji Sved Ingemar Johanson, poročajo iz New Yorka, da tega dvoboja ne bo. Manager svetovnega prvaka D'Amato je namreč izjavil, da sploh ni dobil nobene ponudbe za tak dvoboj.

Naročajte, kupujte in širite ljudsko revijo Prešernove družbe »OBZORNIK«!

Šahovski šampionat slepih

Glaboko, 27. avg. Rezultati VI. kola: Čančević—Janičič 0:1, Djuretović—Pintarić 1:0, Mehidić—Ilić 1:0, Vegočanović—Pošar, Mirković—Osmancović 1:0, Grabovac—Baretić 0:1, Cabarkapa—Janković remi.

Po VI. kolu vodita s 5 točkama Baretić in Mehilić, po 4,5 točkama Cabarkapa in Janković, Poša in Mirković pa po 4 točke itd.

KOSARKA Branik ali Olimpija

Drevo ob 20. uri bo na igrišču Olimpije ob Celovški cesti prvenstvena košarkarska tekma med ženskima vrstama Olimpije in Branika iz Maribora. To je finalna tekma za naslov slovenskega prvaka. Olimpija se je uvrstila v finalne republiškega dela kot najboljša vrsta zahodne, Branik pa vzhodne skupine.

TOVARNA SULFATNE CELULOZE IN NATRON PAPIRJA V MAGLAJU

razpisuje natečaj za izpopolnitev naslednjih delovnih mest za:

1. tri ključavničarje za vzdrževanje črpalk
2. tri ključavničarje za izdelavo rezervnih delov
3. samostojnega livarja za delo pri kupolki
4. dva strojna tehnikarja za delo v konstrukcijskem biroju

POGOJI:

Pod 1. in 2. mojstrski izpit z najmanj 10-letno prakso v podobni industriji;

pod 3. mojstrski izpit in najmanj 5 let samostojnega dela pri kupolki;

pod 4. srednja tehniška šola in najmanj 2-letna praksa.

Stanovanje zagotovljeno, plača po dogovoru. Nastop službe: takoj ali po dogovoru.

TOVARNA LETAL »UTVA« PANČEVO

razpisuje natečaj za stalne poslovne predstavnike v vseh republiških centrih v FLRJ

ki bodo opravljali vse posle pri plasiranju aluminijastih izdelkov za zgradbe, posredovali pri razgovorih s kupci, sklepali pogodbe in opravljali vse ostale posle komercialno-tehnične narave.

V poštev za natečaj prihajajo osebe, ki imajo stalno zaposlitev in lahko opravljajo tudi ta posel, s strokovno izobrazbo:

- a) inženir arhitekt
 - b) starejši gradbeni tehnik ali
 - c) ekonomist,
- ki ima že izkušnje pri takih poslih
- Interesenti lahko na svojo zahtevo dobe pri tovarni podrobnejše pogoje za prevzem tega posla.
- Ponudbe s obsežnim življenjepisom in opisom dosedanjega dela pošljite sekretariatu tovarne na zgornji naslov najkasneje do 15. septembra 1957.

»JUGOSTROJ«

TOVARNA HLADILNIH NAPRAV

BEOGRAD-RAKOVICA

PATRIJARHA DIMITRIJA 12

SKLEPA POGODBE

ZA DOBAVO SVOJIH IZDELKOV ZA LETO 1958 NA BEOGRAJSKEM IN ZAGREBSKEM SEJMU

NAS RAZSTAVNI PROSTOR ŠT. 2360

JE NA BEOGRAJSKEM SEJMU V DVORANI II

Berlin je bil ob zlomu nacizma leta 1945 močno porušen. Še po dvanajstih letih se marsikje poznajo posledice vojnega razdejavanja. Posnetek kaže model za ureditev mestne četrti Hansa. Stanovanja bodo koncentrirali v velike stanovanjske bloke, tako da bo vmes dovolj zelenih površin

KADILCI V NAPADU

Mnenja treh ameriških znanstvenikov, ki proučujejo zvezo med nikotinom in rakom

Dr. Macdonald z južnokaliifornijske univerze je izjavil v posebnem washingtonskem senatnem odboru, da bi lahko človek po dosedanjih ugotovitvah raziskovalcev raka pokadil do 50.000 cigaret dnevno brez nevarnosti, da se ga bo lotila rakasta bolezen.

Senatni odbor, pri katerem je dal Macdonald to izjavo, skuša ugotoviti, ali tako imenovani cigaretni filtri zares varujejo zdrave. Profesor je med drugim dejal, da bi moral človek glede na svojo velikost v primerjavi z laboratorijskimi miškami pokaditi do 100.000 cigaret dnevno,

preden bi prišla v njegov organizem tista doza tobačnega katrana, ki je na miših povzročila rakasto bolezen. — Pri poskusih so miškam nadržali kožo s tobačnim katranom. Če so za polovico zmanjšali dozo, ki je povzročila razvoj rakaste bolezni, ni bilo opaziti bolezenskih znakov.

Profesor je dejal, da je znanih čedalje več činiteljev — okolica, dedne lastnosti in celo zemljepisni položaj določene kraja — ki pospešujejo nastanek rakastih bolezni. »Nastanek raka na pljučih je mnogo bolj zapletena reč, kot to skuša poenostaviti razlaga, da ga povzročajo cigarete, medtem ko cigare in pipe po nekaterih teorijah sploh niso nevarne,« je zaključil svojo izjavo prof. Macdonald.

Tudi profesor patologije na ameriški univerzi Yale dr. Greene je izjavil pred omenjenim senatnim odborom, da raziskovalci, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, doslej še niso mogli ugotoviti neposredne zveze med kajenjem in rakom na pljučih. Dosedanje metode so po njegovem mnenju le »zbujale sum«, nikakor pa niso potrdile te zveze. Dodal je še, da so tisti, ki so sprejeli teorijo, po kateri občutno narašča število ljudi z rakom na pljučih, bolj pod vplivom »propagande« kot pa dejansko z obema nogama na tleh.

In še mnenje tretjega ameriškega znanstvenika, ki proučuje to vprašanje, Joseph Berkson s

slovite klinike Mayo je poslal Johnu Blatniku, predsedniku tistega pododbora, ki v ameriški Predstavniki domu proučuje zvezo med kajenjem in rakom na pljučih, dalše pismo, v katerem je med drugim dejal, da tisti, ki pravijo, da kajenje cigaret povzroča to rakasto bolezen, za sedaj še »niso prepričljivi in da vsaj dosedanje znanstvene ugotovitve ne dajejo osnove za obstoj te medsebojne vzročne zveze.

Novi radar

Ameriško letalstvo in columbijska univerza sta nedavno objavili poročilo o izpopolnjeni tehniki, ki naj bi večkrat povečala akcijski radij radarskih naprav. V glavnem gre za znatno večje slike na radarskem zaslonu, novo tehniko pa so izpopolnili po triletnem raziskovalnem delu.

Za eno najpomembnejših arheoloških najdb zadnjega časa na grški Atiki velja nedavno odkopani starogrški žrtvenik. Po mnenju arheologa Miliadiusa, ki je vodil odkopavanje, je stalo tam svetišče Orithie, hčere atenskega kralja Erechtheusa. Na posnetku: pogled z Akropole na arheološko najdišče. Na levi spredaj so odkrili Orithijino svetišče, na desni pa so razvaline starega konservatorija

Drobne ZANIMIVOSTI

ZRTVE AZIJSKE GRIPE
V avstralskem Sydneyju so zaznamovali šest smrtnih primerov zaradi tako imenovane azijske gripe. Nekaj ljudi je nevarno zbolelo tudi na po-deželju.

29 kg IZGINILO
Pariška in ženevska policija iščeta zabojo, ki je bilo v njem okoli 29 kg zlata in je izginil med poletom iz Pariza v Švicco.

RADIOAKTIVNI DEZ
Služba za nadzorstvo nad radioaktivnostjo v padavinah pri bavarskem notranjem ministrstvu je ugotovila, v dežju zadnjih dni povečano radioaktivnost, vendar še ni nevarnosti za ljudi.

NAPOLION IMA 263 POTOMCEV
Francoski rodoslovni inštitut je izračunal nekaj zanimivih reči. Napoleonovih potomcev je 263, Ivana Orleanska pa jih je imela 46.

VSEMIRSKA RAKETA
Na nedavnem mednarodnem kongresu za rakete v Parizu je povedal profesor Polcoskov, da so sovjetski znanstveniki tik pred zaključkom načrtov za raketo, ki bo dosegla višino 1000 km. Za sedaj imajo višinski rekord ameriške rakete, ki so se povzpelle 400 km nad zemeljsko površino. Vprašanje je, ali bodo aparati, ki bodo po poltu prileteli na zemljo, zaznamovali resnične podatke o višinah.

Nenavadni morski črv

Ena izmed najbolj nenavadnih morskih živali je nedvomno morski črv, ki ga imenujejo palolo, živi pa ob obalah tihomorskih otočij Samoa in Fidži. Najpogosteje ga je najti v obalnih plitvinah ter v razpokah podmorskih skal in med koralami. Zanimivo je, da ti črvi, ki so dolgi 20 do 30 cm, dvakrat na leto, in sicer v oktobru in novembru, zapustijo svoja skrivališča ter se med oseko množično dvignejo na morskno gladino. Pred selitvijo se morski črv palolo razdeli na dvoje; prvi del ostane v skrivališču, drugi del pa se dvigne na gladino. Druga polovica se drsti, in sicer vedno le zgodaj zjutraj, preden pride mesec do zadnje četrtine svoje poti. Med drstenjem spuščena količina jajčec je skorajda neverjetna.

Zgodi se celo, da na teh področjih spremeni morje barvo zaradi velikanskega števila jajčec nenavadnih črvov.

Zaradi alkohola

Po podatkih francoskega državnega inštituta za statistiko je umrlo lani zaradi alkohola okoli 17.500 ljudi, za tuberkulozo pa je 12.700. Leta 1948 je umrlo v Franciji zaradi alkohola 481 ljudi, torej 1,2 na 100.000 prebivalcev, lani pa že 14.

Azijska gripa na Poljskem

Po poročilih poljske časopisne agencije PAP se je pojavila v nekaterih poljskih pokrajinah azijska gripa. V Šleziji je doslej zbolelo 100 ljudi.

Pionirji počitnic ob morju

- Nekaj starih
- zdravniških
- zapiskov
- o ugodnem vplivu
- morskega zraka
- na človeški
- organizem

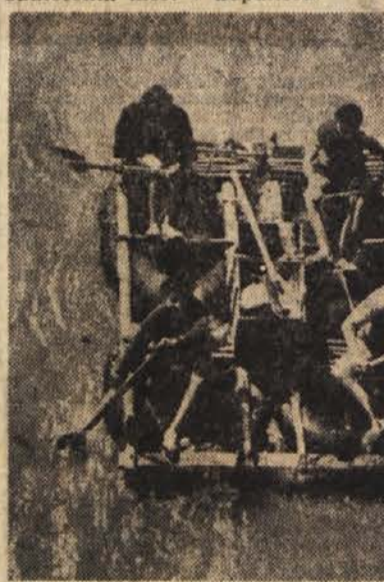
kaj desetletij kasneje tudi reški zdravnik Karlo Otto, ki je l. 1894 objavil knjižico »Fiziološki in terapevtski vpliv morskega zraka na naš organizem s posebnim ozirom na naše Primorje«. V njej je zapisal med drugim tudi tole:

»O zdravilnosti morskega zraka so bili prepričani že naši davni predniki. Aristotel je vedel, da so ljudje, ki prebijejo večino življenja na morju, praviloma bolj zdravi kot tisti, ki imajo stalna bivališča v bližini močvirnega sveta. Vzroke za to je videl Aristotel v blagi temperaturi in v nenehni rahli sapi. Prsni bolnikom je priporočal Rimljan Celze potovanje po morju in stanovanje ob obali. Cicero je v 38. letu življenja zbolel na pljučih, zdravniki so mu priporočali potovanje po morju. Ko se je vrnil s Cipra v Rim popolnoma zdrav, je začel povečevati zdravilno moč morja in čistega zraka nad njim.«

S tem vprašanjem so se ukvarjali tudi številni drugi zdravniki ob našem Jadranu, tako na primer bakarski zdravnik Bogoslav Trnski in Franc Hasper iz Crkvenice. Bogoslav Trnski je izdal v Zagrebu knjižico »O morskem zraku in morskih kopelih« (1885), ki je izšla naslednje leto na Reki pod nemškim naslovom. Zdravnik je zapisal, da so v novejšem času začeli Francozi opozarjati na zdravilnost morskega zraka in kopeli, za njimi pa Angleži in drugi, dokler niso odprli morskih

kopališč tudi v Italiji in Nemčiji. Trnski je propagiral kopanje v Bakarskem zalivu: »Kopanje v Bakarskem zalivu je priporočljivo julija in avgusta zlasti za otroke in slabotne odrasle, za zdrave, močne ljudi pa od konca maja do sredine julija in kasneje vse do jeseni.«

Zdravniki so torej zadnja desetletja prejšnjega stoletja čedalje pogosteje priporočali morski zrak in morske kopeli, s tem pa so v osemdesetih letih tudi pri nas postali pionirji turizma in razvoja obmorskih mest v kopališča.

Najtanjša žica

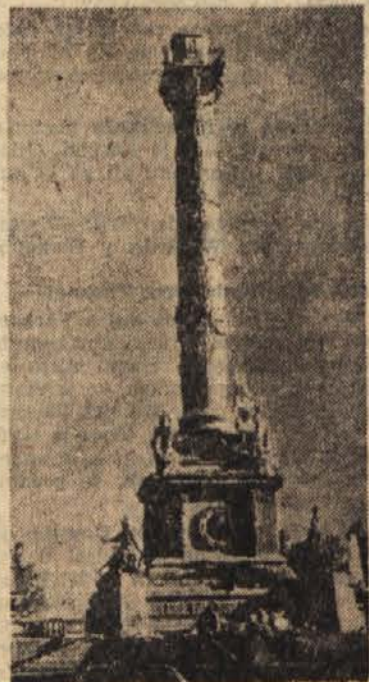
Najtanjšo žico na svetu je izdelala zahodnonemška tvrdka »Osram«. Žica ima premer dve tisočinki milimetra in je torej 25 takih žic skupaj tako debelih kot človeški las.

Na Dunaj se je pripeljala po Donavi skupina 32 mladih Parižanov na nenavadnih splavljah. Podjetni fantje so uporabili za vsak splav po štiri rabljene avtomobilske zračnice, ki so jih z latami speli med seboj

Remarque pred kamero

Pred dnevi je sporočil zastopnik hollywoodskega filmskega podjetja »Universal International Films«, da bo znani romanopisec Erich Maria Remarque nastopil kot igralec v lastni zgodbi »Prostor za ljubezen«. Ta film bodo posneli po Remarquevem romanu »Cas ljubezni in čas smrti«. Dalje je povedal zastopnik filmske družbe, da se je Remarque tako zanimal za načrte filmske proizvodnje, da je pristal na ponudbo, naj v filmu tudi sam nastopi. To bo njegova prva filmska vloga. Nastopil bo kot nemški profesor, film pa bodo začeli snemati v zahodnem delu Berlina zadnje dni tega meseca.

Eden izmed nedavnih potresnih sunkov je vrgel v Mexico Cityju z visokega stebra kip, ki je simbol mehiške neodvisnosti

Richard Katz

CIVILIZIRANI

»Tasmanija« mi je hrepence utripalo srce. »Dežela brez listov, brez knjig in nogometnih igrišč, otok poštenih ljudi« — zerec, ki se brez slepmišenja izrekajo za načelo. »Zri ali pa te bodo požrli!« Tasmanija, dežela brez telefona in brez športnih spletk!

Moje srce si je želelo v to deželo, zato mi je utripalo tik pod brado, ko so se na obzorju sinje zarisale nad modrino Južnega morja prve lise obljubljenega otoka. — Tako, in sem prišel na Tasmanijo!

Sedel sem v kavarni »Pri črnem zobu«, pred seboj sem imel skodelico čaja. Iz čepa mi je štrlel tasmanjski športni dnevnik, na blagajnikovi mizi je zvonil telefon, zunaj pod oknom pa so otroci z vzkliki spremljali domačo godbo, ki je s koračnic »Zakaj iz offside« vabila na nogometno tekmo. Moje srce je molčalo, jaz pa sem se razočaran vpraševal: »Mar sem res prišel na Tasmanijo zaradi nogometa?«

Tasmanija, glavno mesto istoimenskega otoka, je civilizirana že nekaj let. Namesto bojnih sekir nosijo zdaj domačini teniške loparje, loviti čarodeji, ki bosih nog plešejo po žarečem oglju in vročem kamenju, pa po predstavah redno pobirajo prostovoljne prispevke za športne rekvizite svojega nogometnega kluba.

Ob nedeljah se odpravljajo Tasmanci s športnimi listi pod pazduho na nogometno igrišče. Med njimi so tudi stari, ki se prav gotovo spominjajo okusa človeškega zrezka in bananovih omaki. Človeško meso se nikoli ne je brez prikuhe iz banan.

Eden izmed teh svivilasih nogometnih navijačev se mi je otožno nasmehnil, kakor da misli: »Iz tebe bi si lahko pripravil obilno kosilo, hladna pečenka pa bi ostala še za zajtrk. Toda na žalost smo postali civilizirani, pred zalivom pa je zasidrana križarka.« In se je otožno nasmehnil in se poglobil v odbojni udarec levega branilca svojega moštva. Navijač ni bil zadovoljen z njegovo nogo, zato jo je začel preklinjati. Vmes pa se mu je prikrdala tudi: tale groznja: »Pojedel jo bom!«

Gledal sem tekmo in poslušal navijače, vmes pa sem upal, da bo začel nogomet čez nekaj let vendarle pozitivno delovati nanje. Izrazi navijačev se bodo gotovo polepšali in razširili. Ze prihodnji rod domačinov ne bo več dva metra visok in mišičast, kot so v Evropi rokoborci, marveč bo dobil na debelih nogah poapnele žile, zaradi ravne noga igrišča pa bo imel ploske noge. Vendar ti ljudje niso rojeni za nogomet; nimajo kondicije za dolgotrajno, naporno tekmo. Banane ne dajejo toliko

moči in kalorij kot človeško meso, za drugačne pečenke pa ti ljudje nič kaj ne marajo.

Ko si je stari navijač na tekmi opomogel od gola, ki ga je dobil vratar njegovega moštva, mi je začel tožiti o slabi formi svojih ljubljencev:

»Odkar so nam brisali z jedilnika človeško meso, je naš nogomet močno nazadoval. V tistih lepih letih, ko sem še sam igral, smo jedli na Tasmaniji samo osebne sovražnike in pa člane premaganega moštva. Kadar divje banane niso obrodile zaradi dolge suše, smo jedli prijatelje, predvsem člane rezervnega moštva. Kapetan moštva — ta je bil praviloma plemenški poglavar — je vselej dobil najlepši kos, na igrišču pa smo se pogosto stegli samo iz gurmanskih razlogov.«

In je starec povedal, da so se potem vmešali v igro beli sodniki, ki so začeli uvajati moderna nogometna pravila. Od prvega sodnika so sicer ostali samo nogometni čevlji, vendar je tista doba pomenila konec zlatih časov tasmanjskega nogometa. Najbolj trmast je bil poglavar planinskega plemena, ki

se nikakor ni hotel odreči pečenke iz kapitana nasprotnikovega moštva. »Star sem,« je govoril hribovski poglavar, »na stara leta ne morem spreminjati jedilnega lista po nogometni tekmi.«

Eden izmed belih sodnikov je šel v hribe in ga ni bilo več nazaj, potem pa se je odpravila k planinskemu poglavarju četa nogometnih funkcionarjev, ki so ga ujeli in odpeljali v mesto. Takrat je pa le spremeni jedilnik, ker ga je disciplinsko sodišče izgnalo na otoček, kjer ni bilo ničesar razen kokosovih palm in banan. Stari poglavar si je pokvaril želodec in umrl.

Padel je zadnji stebel ljudozerstva, potem pa se je tasmanjski nogometni svet sprijaznil z usodo. Pojedli niso nikogar več. Da, da — je pripovedoval stari navijač — Tasmanci igrajo zdaj moderni nogomet, včasih med seboj, včasih z belimi moštvi. Ravnao se po pravilih, od južnoameriških nogometašev pa se razlikujejo le v tem, da brcajo bosi, najraje s palcem. Če ubriše tak nadebudni nogometaš po zemlji namesto po napihnjem usnju, zaškripljejo

kosti, vendar se fant nasmehne in brene žogo čez polovico igrišča. Nogometnih čevljev ne bi nataknil za vse na svetu, njegov športni dres pa je bela krpa okoli bokov in črnorjava polt.

Glej no! Sodnik je prisodil enajstmetrovko. Kapetan moštva Taiuvni je ugovarjal, sodnik je vztrajal pri svojem, tedaj pa je kapetan zavrnil in sodnik ga je izključil.

»Ali je zaklel?« sem vprašal starega navijača.

»Ne, ne,« se je ta nasmehnil, »le rekel mu je, da ga bo pojedel!«

Nekaj minut kasneje sem spet slišal, kako je eden izmed igralcev zavrnil sodniku. To pot sem razumel, ker je bila kletvica modernizirana.

Konec tekme. Igralci zmagovitega moštva so se naslonili na debela in so z otožnimi pogledi spremljali premagane goste, ki so šli mimo njih. Oboji so žvečili ostanke nogometne žoge, nasmeh na licih zmagovalcev pa je bil znatno bolj žalosten kot na obrazih premaganecov. Še najbolj je bil podoben nasmehu suspendiranega nogometaša...

NOGOMETASI